

LETNO POROČILO
AGENCIJE ZA ENERGIJO
ZA LETO 2014

Agencija za energijo

UVOD	4
POVZETEK	6
POSLOVNO POROČILO	
1 SPLOŠNI DEL	9
1.1 Organiziranost Agencije za energijo	9
1.2 Razvojni program agencije	10
1.3 Vloga agencije v Sloveniji in zunaj nje	11
2 POSEBNI DEL	12
2.1 Zakonske in druge pravne podlage	12
2.1.1 Naloge in pristojnosti agencije	12
2.1.2 Podzakonski akti	12
2.1.3 Izdajanje splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil	13
2.1.4 Akti pravnega reda EU, pomembni za delovanje agencije	13
2.2 Cilji agencije	14
2.2.1 Dolgoročni cilji agencije	15
2.2.2 Letni cilji agencije	15
2.3 Opravljeno delo in dosežki agencije	15
2.3.1 Reguliranje omrežnih dejavnosti	15
2.3.1.1 Ekonomska regulativa področja električne energije	15
2.3.1.2 Obratovanje in razvoj prenosnega in distribucijskega sistema električne energije	17
2.3.1.3 Ekonomska regulativa področja zemeljskega plina	20
2.3.1.4 Obratovanje in razvoj prenosnega in distribucijskega sistema zemeljskega plina	21
2.3.1.5 Toplota in drugi energetske plini	24
2.3.1.6 Vrednotenje projektov skupnega interesa energetske infrastrukture EU	25
2.3.2 Zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom	25
2.3.3 Spodbujanje proizvodnje elektrike iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom	26
2.3.3.1 Deklaracije za proizvodne naprave in podpore za električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov in v soproizvodnji z visokim izkoristkom	26
2.3.3.2 Določitev prispevka za zagotavljanje podpor	27
2.3.3.3 Vodenje registra in izdajanje potrdil o izvoru	27
2.3.3.4 Napoved položaja proizvodnih naprav	27
2.3.4 Učinkovita raba energije	27
2.3.5 Nadzor nad delovanjem trga z električno energijo in zemeljskim plinom	28
2.3.5.1 Izvajanje monitoringa energetskih trgov	28
2.3.5.2 Pravila delovanja trga z električno energijo	29
2.3.6 Nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetskih dejavnosti	29

2.3.7	Spremljanje in spodbujanje razvoja trga z energijo	29
2.3.7.1	Pametna omrežja in napredna merilna infrastruktura	29
2.3.7.2	Elektromobilnost	30
2.3.7.3	Izmenjava podatkov na energetske trgu	30
2.3.8	Varstvo pravic odjemalcev	31
2.3.8.1	Reševanje sporov	31
2.3.8.2	Odločanje o pritožbah	32
2.3.8.3	Skupna kontaktna točka	32
2.3.9	Mednarodne dejavnosti agencije	32
2.3.9.1	Mednarodne obveznosti po zakonodaji EU	32
2.3.9.2	Druge mednarodne obveznosti	34
2.3.9.3	Mednarodni vprašalniki o delovanju energetskega trga	34
2.3.10	Druge dejavnosti in storitve	35
2.4	Doseganje zastavljenih ciljev	37
2.4.1	Opisni in fizični kazalniki	37
2.4.2	Finančni kazalniki	37
2.4.3	Rezultati izvajanja programa dela	41
2.4.4	Ocena gospodarnosti in učinkovitosti	42
2.4.5	Notranji finančni nadzor	42
2.4.6	Učinki dela agencije na druga področja	43

RAČUNOVODSKO POROČILO

3	BILANCA STANJA	45
4	IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV	46
5	PRILOGE K RAČUNOVODSKIMA IZKAZOMA	47
5.1	Priloge k bilanci stanja	47
5.1.1	Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	47
5.1.2	Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil	48
5.2	Priloge k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov	49
5.2.1	Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka	49
5.2.2	Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov	50
5.2.3	Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov	51
5.2.4	Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti	51
5.3	Pojasnila računovodskih izkazov	52
5.3.1	Računovodske usmeritve	52
5.3.2	Pojasnila bilance stanja	57
5.3.3	Pojasnila izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov	59
6	REVIZORJEVO POROČILO	62

UVOD

Agencija za energijo je nacionalni energetske regulativni organ Republike Slovenije, ki usmerja in nadzira izvajalce energetske dejavnosti na področju elektrike in zemeljskega plina ter opravlja z zakonom določene naloge reguliranja izvajalcev energetske dejavnosti na področju toplote in drugih energetske plinov.

Letno poročilo Agencije za energijo (v nadaljevanju agencija) zajema pregled dela v letu 2014. Svet Agencije ga je sprejel na 10. redni seji 20. februarja 2015. Sestavljeno je iz poslovnega poročila, ki zajema vsebinski opis izvedbe načrtovanih nalog in storitev, in iz računovodskega poročila. K programu dela in finančnemu načrtu agencije za leto 2014 je resorno ministrstvo dalo soglasje 27. februarja 2014.

Delovanje agencije je v letu 2014 zaznamovalo sprejetje novega Energetskega zakona (v nadaljevanju EZ-1), ki je začel veljati 22. marca 2014. Tretji sveženj evropske energetske zakonodaje, ki ga je v slovenski pravni red prenesel EZ-1, pomeni bistveno povečanje vloge in neodvisnosti regulativnega organa, pa tudi bistveno povečanje obsega nalog in pristojnosti. Agencija je z novim zakonom spremenila ime iz Javna agencija Republike Slovenije za energijo v Agencija za energijo, spremenila je tudi strukturo sektorjev z namenom vzpostavitve učinkovitejše organiziranosti za izvajanje obstoječih, predvsem pa novih zakonskih nalog. Državni zbor je skladno z novim zakonom imenoval svet agencije, septembra pa je prejel v soglasje tudi Program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2015.

Nove naloge, ki so bile agenciji naložene z EZ-1, zajemajo predvsem: zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom, reguliranje toplote in drugih energetske plinov, potrjevanje naložbenih načrtov operaterjev sistema, nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetske dejavnosti, nadzor energetskega trga, certificiranje operaterjev prenosnih sistemov, pristojnosti na področju učinkovite rabe energije, skrb za odjemalce (skupna kontaktna točka) in povečan obseg mednarodnih obveznosti na ravni EU. Z izvajanjem teh nalog oziroma s pripravami nanje je agencija začela takoj po začetku veljavnosti EZ-1. Soočala pa se je s težavami zaradi nezadostnih kadrovskih virov, saj je zaradi poteka vseh postopkov po EZ-1 (izvajali so se lahko od 22. marca) lahko nove zaposlitve načrtovala šele v programu dela za leto 2015.

Agencija je dobila številne nove zakonske pristojnosti v zvezi z zagotavljanjem konkurenčnosti energetske trgov, med drugim je okrepljena tudi nadzorna vloga agencije. Obsežne nove obveznosti pa ima pri pripravi splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil, ki so namenjeni učinkovitejšemu delovanju trga z elektriko in zemeljskim plinom. Za skupno 24 splošnih aktov, ki jih mora izdati agencija, je bil pripravljen terminski načrt sprejemanja, nekaj jih je bilo izdelanih že v letu 2014.

Od ustanovitve evropske agencije za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER) agencija izvaja vsako leto več nalog na mednarodnem področju, ki so povezane s sodelovanjem z drugimi regulatorji v EU in z zagotavljanjem delovanja enotnega trga elektrike in zemeljskega plina v EU.

V letu 2014 je agencija realizirala 92,3 odstotka načrtovanih prihodkov in 90,4 odstotka načrtovanih odhodkov po načelu denarnega toka. Najpomembnejši vir prihodkov so bili prihodki iz deleža cene za uporabo omrežij. Prihodki iz deleža cene za uporabo elektroenergetske omrežij so bili realizirani v vrednosti 2.114.045 evrov (od načrtovanih 2.273.620), prihodki iz deleža cene za uporabo omrežij zemeljskega plina pa v vrednosti 607.784 evrov (od načrtovanih 710.130), kar je skupaj 99 odstotkov vseh prihodkov. Preostali odstotek prihodkov agencije se nanaša na prihodke od uporabe sistema EECS, prihodke od prodaje opreme, izločene iz uporabe, prejete obresti za sredstva na podračunu državne zakladnice ter prejeta sredstva ACER in Evropske komisije iz naslova povračil potnih stroškov zaposlenih.

V letu 2014 je bil po načelu denarnega toka ustvarjen presežek prihodkov nad odhodki 74.384 evrov, po načelu nastanka poslovnega dogodka pa agenciji zaradi 9-odstotnega izpada pričakovanih prihodkov iz deleža cene za uporabo omrežij ni uspelo doseči načrtovanega uravnoteženega poslovnega izida in izkazuje presežek odhodkov nad prihodki v vrednosti 50.097 evrov. Skladno s tretjim odstavkom 402. člena EZ-1 bo v letu 2014 izkazan presežek odhodkov začasno pokrit iz sredstev minimalne rezerve agencije.

Računovodski izkazi s prilogami in pojasnili so podrobno obravnavani v računovodskem poročilu, ki mu je priloženo tudi revizorjevo poročilo.

Zaradi omejitev kadrovanja je bilo konec leta v agenciji 46 zaposlenih za nedoločen čas, enako kot leto prej. Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur je bilo 45, letna odsotnost zaradi bolniškega staleža pa je znašala 1,5 zaposlenega.

Agencija je v letu 2014 opravila svoje naloge in dosegla zadane cilje. Čeprav je imela na nekaterih področjih težave zaradi omejenih kadrovskih virov, so bile zakonske naloge opravljene skladno s programom dela, na nekaterih področjih pa tudi presežene.

mag. Irena Praček,
direktorica

POVZETEK

Poslovno poročilo v splošnem delu opisuje organiziranost agencije, njene organe, razvojni program in vlogo agencije. Posebni del v začetnih poglavjih opisuje zakonske podlage, naloge in cilje agencije. V poglavju 2.3 so obširno opisani opravljeno delo in dosežki agencije v letu 2014.

Na področju reguliranih dejavnosti je agencija v letu 2014 sprejela sedem splošnih aktov za izvrševanje pooblastil, posodobila dva akta in ob koncu leta v javno obravnavo dala še dva splošna akta in izdala sedem soglasij k aktom izvajalcev energetske dejavnosti, katerih vsebina je natančno predstavljena v nadaljevanju tega poročila.

Na področju ekonomske regulative je agencija nadzirala izvajanje regulativnega okvira za elektroenergetska omrežja in za omrežja zemeljskega plina ter ugotavljala odstopanja za leto 2013. Agencija se je pri tem zavzemala za zagotavljanje stabilnih razmer poslovanja reguliranih podjetij, hkrati je z ekonomsko regulativo v postopku ugotavljanja odstopanj odjemalcem električne energije in zemeljskega plina zagotovila, da se stroškovna neučinkovitost operaterjev v letu 2013 ne bo odražala v tarifah za omrežnino.

V letu 2014 je agencija nadaljevala z razvojem metodologije za oceno vrednosti aktiviranja naložb v distribucijsko in prenosno omrežje s ciljem izboljševanja reguliranja ter ob koncu leta uveljavila dve metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta, in sicer ločeno za distribucijskega in prenosnega operaterja električne energije. Navedena akta predstavljata velik napredek pri določanju upravičenih stroškov elektrooperaterjev v naslednjem regulativnem obdobju. Agencija je ob koncu leta pričela tudi z javno obravnavo sorodnih aktov na področju zemeljskega plina.

Agencija je tudi v letu 2014 izvajala stalno spremljanje vseh dimenzij kakovosti oskrbe (neprekinjenost napajanja, komercialna kakovost in kakovost napetosti) ter izdelala in objavila Poročilo o kakovosti oskrbe z električno energijo za leto 2013, v katerem je predstavila celostni pogled na stanje kakovosti oskrbe z električno energijo na vseh nivojih oskrbe na podlagi analize poročanih podatkov in lastnih ugotovitev.

V letu 2014 je agencija pričela z aktivnostmi v zvezi s pripravo metodologije za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje, ki jo mora agencija po EZ-1 v obliki splošnega akta predpisati v letu 2015. Gre za popolnoma novo nalogo, zato je agencija v letu 2014 izvedla verifikacijo in analizo tehnično-tehnoloških podatkov distribucijskih sistemov oskrbe s toploto in objektov za proizvodnjo toplote. Tako je pridobila informacije o primerljivosti in učinkovitosti sedanjih distribucijskih sistemov in njihovem načinu oskrbe s toploto ter izločila tiste podatke, ki bi lahko imeli pomembnejši vpliv na regulacijo cen toplote, ki jo bo agencija vzpostavila in pričela izvajati v letu 2015.

Agencija, ki je z izdajo novega Energetskega zakona prevzela odgovornost pristojnega organa za zanesljivo oskrbo, je v letu 2014 veliko časa in aktivnosti posvetila izdelavi in uveljavitvi aktov, ki urejajo področje zagotavljanja zanesljivosti oskrbe, ter sredi leta uveljavila Preventivni načrt ukrepov in Načrt za izredne razmere, ki ju je skladno z zakonodajo ob koncu leta posodobila.

Agencija je od uveljavitve EZ-1 zadolžena tudi za izvajanje monitoringa delovanja trga, zato je v letu 2014 izvedla številne aktivnosti za razvoj ustrezne metodologije za spremljanje zadevnih trgov in namenskih programskih orodij za zbiranje, shranjevanje in obdelavo podatkov s ciljem učinkovitega spremljanja skrbno izbranih kazalnikov, na podlagi katerih bo sprejemala ustrezne ukrepe za odpravljanje ovir za učinkovito delovanje trga. Agencija je v okviru letnega poročila o stanju v energetiki za leto 2013 pripravila poročilo o stopnji preglednosti in konkurenčnosti energetskega trga in vzpostavila nacionalni register udeležencev na trgu z energijo za potrebe preprečevanja tržnih manipulacij (REMIT).

Agencija je v letu 2014 na področju proizvodnje električne energije iz OVE in SPTE obravnavala 850 vlog za izdajo deklaracije ter izdala 250 deklaracij novim proizvodnim napravam, od tega največ za proizvodne enote SPTE, in 599 deklaracij za proizvodne naprave, ki so že vpisane v register deklaracij in se jim je veljavnost obstoječe deklaracije iztekla. Izdanih je bilo 330 odločb o podpori s skupno električno močjo proizvodnih naprav okrog 43 MW. V letu 2014 je bilo izdanih za 4,7 TWh potrdil o izvoru in za 10,1 GWh tržnih zelenih certifikatov RECS.

Na področjih nadzora nad zakonitostjo in varstva pravic odjemalcev je agencija reševala 20 nadzornih postopkov, 21 vlog za reševanje sporov med uporabniki sistema in operaterji ter obravnavala 32 pritožb zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev. Večina teh zadev se je nanašala na trg z električno energijo.

Agencija je bila zelo aktivna tudi na mednarodnem področju in v okviru svojih pristojnosti zastopala interese Slovenije v organih EU in v ACER, pri sprejemanju aktov EU in pri razvoju energetskega trga v okviru posameznih regij.

Agencija je izdelala Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2013 in s tem pripomogla k izboljševanju preglednosti trgov z električno energijo in zemeljskim plinom ter obveščnosti strokovne in splošne javnosti.

Podrobneje je doseganje zastavljenih ciljev agencije opisano v poglavjih 2.3 in 2.4 z opisnimi in finančnimi kazalniki, pregledom najpomembnejših rezultatov dela, učinkovitosti in učinkov dela agencije na druga področja.

KLJUB VSEM PLANETOM, KI KROŽIJO OKOLI NJEGA,
SONCE ŠE VEDNO POMAGA GROZDJU ZORETI
– KAKOR DA NIMA NIČESAR DRUGEGA
POČETI V VESOLJU.

GALILEO GALILEI
italijanski fizik, astronom in filozof, 1564–1642

I.

POSLOVNO POROČILO

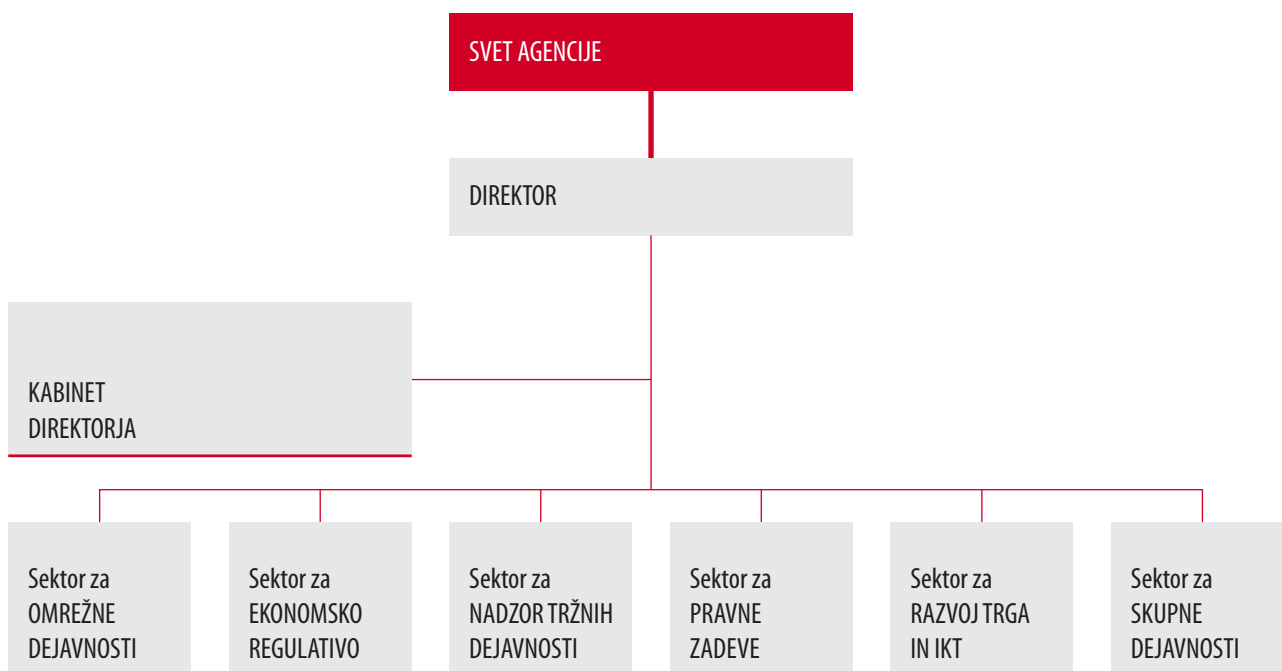
1. SPLOŠNI DEL

1.1 ORGANIZIRANOST AGENCIJE ZA ENERGIJO

Organa agencije sta direktor agencije in šestčlanski svet agencije. Poslovanje agencije in njenih organov urejata EZ-1 in Poslovnik Agencije za energijo, ki ga je na podlagi novega Energetskega zakona 30. septembra 2014 sprejel svet agencije.

Organizacijska shema je bila v letu 2014 nadgrajena skladno z novim Energetskim zakonom. Delo agencije je multidisciplinarno in poteka v šestih sektorjih, organigram prikazuje naslednja slika:

Slika 1: Organizacijska shema

Svet agencije

Svet agencije je organ upravljanja agencije, sestavljajo ga predsednik in pet članov, ki jih po novem EZ-1 imenuje in razrešuje državni zbor na predlog vlade. Državni zbor je na predlog Vlade RS 12. junija 2014 imenoval predsednico in člane sveta. Svet agencije sestavljajo:

- Ivana Nedižavec Korada, predsednica,
- Mojca Veljkovič,
- dr. Tomaž Žagar,
- prof. dr. Maks Babuder,
- Alojzij Zupanc,
- mag. Peter Grubelnik.

Naloga sveta agencije so:

- sprejema splošne akte agencije za izvrševanje javnih pooblastil;
- izdaja soglasja k splošnim aktom izvajalcev energetske dejavnosti, h katerim na podlagi Energetskega zakona daje soglasja agencija;
- sprejema program dela agencije, finančni načrt in poslovno poročilo agencije;
- sprejema poročilo agencije o stanju na področju energetike;
- nadzira direktorja agencije glede zakonitosti njegovega dela in doseganja rezultatov dela agencije in njenega poslovanja;
- imenuje in razrešuje direktorja agencije;
- opravlja druge naloge, določene z Energetskim zakonom ali splošnim aktom agencije.

Novi svet agencije se je v letu 2014 sestel na sedmih rednih in treh izrednih sejah. Obravnaval in sprejel je Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2013, Poslovnik Agencije za energijo ter Program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2015. Sprejel je štiri splošne akte agencije in dva dopolnjena splošna akta agencije ter izdal soglasje k trem splošnim aktom izvajalcev energetske dejavnosti in k trem pravilom za dodeljevanje prenosnih zmogljivosti.

Do začetka veljavnosti EZ-1 in izpeljave postopka imenovanja predsednika in članov sveta agencije po novem zakonu je svet agencije deloval v sestavi: dr. Evgen Dervarič, predsednik, Ivana Nedižavec Korada, Jasna Avbelj Hamzič, dr. Maks Babuder in dr. Boštjan Končar. V tej sestavi se je svet sestel na dveh rednih in treh izrednih sejah. Obravnaval in sprejel je Letno poročilo Agencije za energijo za leto 2013 in dopolnjen Program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2014, sprejel je tri splošne akte agencije in izdal soglasje k aktu operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina.

Direktor agencije

Direktor je poslovodni organ agencije, ki ima naslednje naloge:

- predstavlja agencijo in jo zastopa v pravnem prometu,
- izdaja posamične akte agencije,
- vodi agencijo in njeno poslovanje,
- odloča o pravicah iz delovnega razmerja zaposlenih na agenciji,
- določi notranjo organizacijo agencije in sistemizacijo delovnih mest,
- imenuje vodilne delavce agencije.

Agencijo je v letu 2014 vodila direktorica mag. Irena Praček. Svet agencije je skladno z novim Energetskim zakonom na podlagi izvedenega javnega natečaja 24. junija 2014 imenoval mag. Ireno Praček za direktorico agencije za novi, šestletni mandat.

1.2 RAZVOJNI PROGRAM AGENCIJE

Agencija vpliva na učinkovito, ekonomsko in tehnično izvajanje energetske dejavnosti ob upoštevanju interesov potrošnikov, reguliranih podjetij in države. Regulirana podjetja spodbuja k trajnemu zviševanju ravni učinkovitosti delovanja in investiranja. Agencija spremlja in nadzira izvajanje reguliranih dejavnosti, pri čemer išče primerno razmerje med kakovostjo in ravno cen reguliranih storitev ter spodbuja učinkovito rabo obstoječe infrastrukture. Zagotavlja preglednost in odprtost regulativnega procesa. Sodeluje pri pripravi in dopolnjevanju pravil in aktov, ki urejajo delovanje trga, ter spodbuja preglednost in nepristranskost. Sodeluje pri spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov ter soproizvodnje toplote in električne energije. Reguliranje trga z energijo izboljšuje skladno z najboljšo strokovno prakso. Sodeluje pri oblikovanju notranjega trga z energijo v EU in regijah, v katere je vključena.

Agencija sodeluje tudi pri snovanju in izvajanju ciljev energetske politike. Izvajanje okoljskih ciljev v energetske sektorju vodi v pospešeno uvajanje novih tehnologij, inoviranje in vzpostavitev pogojev za konkurenčnost in preglednost trgov z energenti ter trga z novimi energetskimi storitvami. Zagotovitev pogojev za pametna omrežja, ki bodo ob uvajanju novih tehnologij zagotovila potrebno zanesljivost in kakovost storitev prenosa in distribucije električne energije in zemeljskega plina ter omogočila razvoj novih energetskih storitev, vpliva tudi na način reguliranja. Agencija ima na tem področju sprejete usmeritve za aktivno reguliranje energetskih dejavnosti in omrežij prihodnosti (v nadaljevanju AREDOP), ki jih tudi sprotno posodablja. Namen teh usmeritev je sprotno in pravočasno uvajanje ustreznih rešitev v regulativno prakso.

1.3 VLOGA AGENCIJE V SLOVENIJI IN ZUNAJ NJE

Nacionalni slovenski regulativni organ na področju trga z energijo je bil ustanovljen leta 2000 na podlagi prvega Energetskega zakona iz leta 1999 in operativno deluje od leta 2001. V tem času so se skladno s spremembami zakonodaje in razmer na trgu z energijo spreminjale in povečevale njegove naloge, spremenilo pa se je tudi ime organa. Agencija za energijo je ustanovljena in deluje skladno z določili novega Energetskega zakona (EZ-1, Uradni list RS, št. 17/14). Agencija je pravna oseba javnega prava, pri izvrševanju nalog in pristojnosti pa je samostojna in neodvisna.

Agencija spremlja, usmerja in nadzira izvajalce energetskih dejavnosti na področju elektrike in zemeljskega plina ter opravlja z zakonom določene naloge reguliranja izvajalcev energetskih dejavnosti na področju toplote in drugih energetskih plinov. Agencija celovito spremlja delovanje energetskega trga in njegovo konkurenčnost ter zagotavlja preglednost delovanja trga. Pri tem usklajuje interese vseh udeležencev trga, upoštevajoč državno energetske politiko. Agencija izvaja tudi dejavnosti spodbujanja obnovljive in visoko učinkovite proizvodnje električne energije.

Agencija sodeluje tudi z institucijami EU, evropsko Agencijo za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER) in z energetskimi regulatorji v EU. Skupaj z drugimi regulatorji EU je agencija dejavna tudi pri širitvi energetskega trga na države jugovzhodne Evrope. Energetski trg EU se postopoma razvija v notranji trg, zaradi fizičnih omejitev na mejah pa energetski regulatorji držav EU spodbujajo delovanje trga na regionalnih ravneh. V tem procesu je slovenski trg z energijo del treh regij za električno energijo in ene regije za zemeljski plin. Agencija ima v sodelovanju z regulatorji v regijah pomembno vlogo zlasti pri usklajevanju pravil in pri nadziranju dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti.

2 POSEBNI DEL

2.1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

Nacionalni regulativni organ Republike Slovenije na področju trga z energijo je bil ustanovljen leta 2000 na podlagi prvega Energetskega zakona iz leta 1999 in operativno deluje od leta 2001. V tem času so se spreminjale in povečevale njegove naloge, spremenilo pa se je tudi ime organa. Agencija za energijo je ustanovljena in deluje skladno z določili novega Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14). Agencija spremlja, usmerja in nadzira izvajalce energetske dejavnosti na področju elektrike in zemeljskega plina ter opravlja z zakonom določene naloge reguliranja izvajalcev energetske dejavnosti na področju toplote in drugih energetske plinov. Agencija je pravna oseba javnega prava, pri izvrševanju nalog in pristojnosti pa je samostojna in neodvisna. Pri tem je dolžna upoštevati vso relevantno slovensko zakonodajo in zakonodajo Evropske unije.

2.1.1 Naloge in pristojnosti agencije

Agencija kot javno pooblastilo izvaja upravne in druge naloge, ki so določene z EZ-1, uredbami Evropske unije, ki določajo pristojnost nacionalnih regulatorjev na področju energije, in s splošnimi akti za izvrševanje javnih pooblastil agencije, sprejetimi na podlagi zakona.

Področja, na katerih ima agencija zakonsko določena javna pooblastila, so:

- reguliranje omrežnih dejavnosti, ki zajema ekonomsko reguliranje vseh operaterjev sistemov električne energije in zemeljskega plina kot tudi reguliranje samega omrežja z vidika dajanja soglasij k splošnim aktom,
- reguliranje toplote in drugih energetske plinov,
- zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom,
- spodbujanje proizvodnje iz obnovljivih virov in sproizvodnje,
- učinkovita raba energije,
- nadzor nad delovanjem trga z električno energijo in zemeljskim plinom,
- nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetske dejavnosti,
- varstvo pravic odjemalcev (skupna kontaktna točka).

Agencija odloča tudi v sporih glede dostopa do omrežja ogljikovega dioksida, o čemer mora enkrat letno do 1. julija poročati vladi.

Agencija najmanj enkrat na leto najpozneje do 30. junija predloži vladi in Državnemu zboru Republike Slovenije poročilo o stanju na področju energetike za preteklo leto. To med drugim vsebuje tudi podatke o dejavnostih in ukrepih, ki jih je agencija izvedla v zvezi z izpolnjevanjem svojih nalog.

2.1.2 Podzakonski akti

Večina podzakonskih aktov, ki neposredno urejajo delovanje oziroma delovno področje agencije, je objavljenih na spletnih straneh agencije. Agencija na svojih spletnih straneh sproti posodablja veljavne podzakonske akte s področja električne energije, zemeljskega plina, toplote in drugih energetske plinov ter obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije.

Poslovanje agencije in njenih organov, notranjo organizacijo in druga vprašanja, pomembna za delo agencije, ureja Poslovnik Agencije za energijo, ki ga je svet agencije sprejel 30. septembra 2014 in je objavljen na spletni strani agencije.

2.1.3 Izdajanje splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil

Agencija izdaja splošne akte, kadar je za to pooblaščen z EZ-1 ali uredbo Evropske unije. S sprejetjem EZ-1 je agencija dobila številne nove obveznosti glede priprave splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil, ki so namenjeni učinkovitejšemu delovanju trga z elektriko in zemeljskim plinom. Prehodna obdobja za sprejem večine splošnih aktov se iztečejo v letu 2015.

V letu 2014 je agencija izdala naslednje splošne akte za izvrševanje javnih pooblastil in jih objavila v Uradnem listu RS:

- Akt o določitvi prispevkov za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soprodukciji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije,
- Akt o preventivnem načrtu ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom,
- Akt o načrtu za izredne razmere pri oskrbi z zemeljskim plinom,
- Akt o načinu elektronskega posredovanja podatkov za primerjavo cenikov ponudnikov elektrike in zemeljskega plina za gospodinjstva in male poslovne odjemalce,
- Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta distribucijskega operaterja električne energije,
- Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta sistemkega operaterja prenosa električne energije,
- Akt o načinu posredovanja podatkov in dokumentov izvajalcev energetske dejavnosti.

Agencija je v letu 2014 sprejela tudi novelirani Akt o preventivnem načrtu ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom in Akt o spremembi Akta o načrtu za izredne razmere pri oskrbi z zemeljskim plinom ter izvedla javno obravnavo predloga Akta o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina.

2.1.4 Akti pravnega reda EU, pomembni za delovanje agencije

EZ-1 v celoti in podrobno ureja številne regulatorne naloge, ki jih mora agencija izvajati. Ob vsem tem pa mora agencija upoštevati tudi vse uredbe EU, ki so direktno prenosljive v naš pravni red in prav tako nalagajo agenciji številne dodatne naloge, odgovornosti in obveznosti, saj je kot nacionalni regulativni organ odgovorna za izvajanje uredb EU v slovenskem energetskega prostoru. Seznam pomembnejših direktiv in uredb EU na področju energetike je objavljen na spletnih straneh agencije.

Tretji sveženj energetske uredb in direktiv EU, ki imajo pomemben vpliv na razvoj energetskega trga, se je začel uporabljati 3. marca 2011. Sveženj zajema naslednje uredbe in direktive:

- Uredba (ES) št. 713/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o ustanovitvi Agencije za sodelovanje energetske regulatorjev,
- Uredba (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003,
- Uredba (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005,
- Direktiva 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES,

- Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES.

Skupni okvir za spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov določa Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES. Na področju učinkovite rabe energije pa velja omeniti Direktivo 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES.

S področja zagotovitve preglednosti in celovitosti celotnega evropskega energetskega veleprodajnega trga je pomembna Uredba (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (REMIT), ki vzpostavlja pravila o prepovedi zlorab, definira vrste zlorab in vzpostavlja obveznosti za vse udeležence na tem trgu ter določa ukrepe za identifikacijo in preprečevanje zlorab, ki vplivajo na veleprodajne energetske trge in spremljanje njihovega delovanja. Podrobnosti o veleprodajnih energetskih proizvodih in temeljnih podatkih, ki jih je treba sporočiti, pa ureja Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1348/2014 z dne 17. decembra 2014 o sporočanju podatkov v skladu s členom 8(2) in (6) Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga.

Projekte skupnega interesa za evropsko energetske infrastrukturo opredeljujeta:

- Uredba (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o smernicah za vseevropsko energetske infrastrukturo in razveljavitvi Odločbe št. 1364/2006/ES in spremembi uredb (ES) št. 713/2009, (ES) št. 714/2009 in (ES) št. 715/2009, in
- Deleagirana Uredba Komisije (EU) št. 1391/2013 z dne 14. oktobra 2013 o spremembi Uredbe (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah za vseevropsko energetske infrastrukturo v zvezi s seznamom projektov skupnega interesa Unije.

Področje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom ureja Uredba (EU) št. 994/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Direktive Sveta 2004/67/ES, ki določa tudi odgovornosti držav članic oziroma njihovih pristojnih organov na tem področju.

Področje geološkega shranjevanja ogljikovega dioksida ureja Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006.

2.2 CILJI AGENCIJE

Agencija za energijo je nacionalni regulator na področju trga z energijo že od leta 2001, pristojnosti in s tem odgovornosti agencije so se skozi vsa leta delovanja povečevale, med ključnimi cilji pa sta ves čas:

- stroškovno učinkovito spodbujanje razvoja varnih, zanesljivih in učinkovitih (prenosnih in distribucijskih) sistemov za električno energijo in zemeljski plin ter
- doseganje največje koristi za odjemalce z zagotavljanjem učinkovitega delovanja trga in konkurenčnih pogojev na tem trgu.

Navedena cilja agencija dosega z izvajanjem svojih nalog na področju sprejemanja splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil, dajanjem soglasij k aktom operaterjev, določanjem omrežnin in reševanjem sporov, s svojimi izkušnjami in ugotovitvami pa ima agencija tudi pomembno vlogo pri razvoju zakonodaje na področju energetike.

2.2.1 Dolgoročni cilji agencije

Agencija s svojim delovanjem in v sodelovanju z drugimi udeleženci energetskega trga skrbi za:

- učinkovito uravnoteževanje različnih interesov udeležencev energetskega trga,
- zagotavljanje razvoja in delovanja trga z električno energijo in zemeljskim plinom na pregleden in nepristranski način,
- soustvarjanje razmer za trajno, zanesljivo in kakovostno oskrbo odjemalcev z električno energijo in zemeljskim plinom v Sloveniji,
- povečevanje učinkovitosti delovanja in investiranja v reguliranih dejavnostih,
- spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje,
- zagotavljanje celovitega razvoja omrežij za oskrbo s toploto in drugimi energetskimi plini.

2.2.2 Letni cilji agencije

V letu 2014 je agencija izvajala številne dejavnosti, pri katerih si je zadala naslednje najpomembnejše letne cilje:

- zagotoviti nepristransko delovanje trga v okviru svojih pristojnosti z nadzorom delovanja trga,
- nadaljevati dobro regulativno prakso in pri pripravi ali izboljševanju pravil za delovanje trgov,
- sodelovati s pristojnimi ministrstvi, udeleženci na trgih in z drugimi zainteresiranimi javnostmi,
- sodelovati z organi EU, ACER in združenji regulatorjev na ravni EU in na regionalnih ravneh tako, da so v skupnih stališčih, predlogih novih pravil in drugih dokumentih čim bolj upoštevane tudi razmere v Sloveniji,
- opraviti naloge in storitve, navedene v programu dela,
- pripomoči k preglednosti delovanja trga in oskrbe z energijo s poročanjem o stanju na področju energetike.

2.3 OPRAVLJENO DELO IN DOSEŽKI AGENCIJE

2.3.1 Reguliranje omrežnih dejavnosti

2.3.1.1 Ekonomska regulativa področja električne energije

V letu 2014 je bilo največ dejavnosti na področju ekonomske regulative električne energije povezanih z naslednjimi nalogami:

- spremljanje in analiza regulativnega okvira elektrooperaterjev za leto 2013 v regulativnem obdobju 2013–2015,
- sodelovanje pri pripravi Poročila o stanju na področju energetike 2013 v delu, ki se nanaša na ekonomsko regulativo področja električne energije,
- ugotavljanje odstopanj od regulativnega okvira elektrooperaterjev za leto 2013,
- priprava poročila o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2013 do 30. junija 2014,
- druge naloge, povezane z ekonomsko regulativo področja električne energije.

2.3.1.1.1 Spremljanje in analiza regulativnega okvira elektrooperaterjev ter ugotavljanje odstopanj od regulativnega okvira

Za namene spremljanja in analize regulativnega okvira elektrooperaterjev za leto 2013 in priprave Poročila o stanju na področju energetike 2013 je agencija v začetku leta vsem lastnikom elektroenergetske infrastrukture, sistemskemu operaterju, družbama ELES, d.o.o. (v nadaljevanju ELES), SODO, d.o.o. (v nadaljevanju SODO) in proizvajalcem električne energije prek aplikacije za poročanje posredovala zahteve za posredovanje podatkov in poročila za poslovno leto 2013.

Agencija je na podlagi prejetih in usklajenih podatkov o poslovanju pripravila analize poslovanja elektrooperaterjev in petih lastnikov elektroenergetskih omrežij za leto 2013. Analize so bile uporabljene pri pripravi Poročila o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2013. Prav tako je agencija na podlagi opravljenih analiz poslovanja elektrooperaterjev in lastnikov elektroenergetskih omrežij skladno z določili metodologije za določitev omrežnine in EZ-1 preverjala odstopanja od regulativnega okvira za leto 2013, ki sta jih elektrooperaterja dolžna ugotavljati za posamezno leto regulativnega obdobja in jih posredovati agenciji.

Na podlagi v letu 2015 zaključenega postopka ugotavljanja odstopanj so bili sistemskemu operaterju za leto 2013 priznani upravičeni stroški (brez reguliranega donosa na sredstva) v višini 111,3 mio EUR, realiziral pa je za 3,9 mio EUR višje stroške od upravičenih. Agencija je z ekonomsko regulativo odjemalcem zagotovila, da se stroškovna neučinkovitost sistemskega operaterja v letu 2013 (3,9 mio EUR) ne bo odražala v tarifah za omrežnino.

Postopek ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira za leto 2013 je pri distribucijskem operaterju v zaključni fazi. Na podlagi zadnjih opravljenih analiz bo distribucijskemu operaterju (SODO in posredno lastnikom distribucijskega omrežja) za leto 2013 priznanih 217,7 mio EUR upravičenih stroškov (brez reguliranega donosa na sredstva), realizirano pa je bilo za 18,2 mio EUR višjih stroškov od upravičenih. Agencija bo prav tako z ekonomskim reguliranjem odjemalcem zagotovila, da se stroškovna neučinkovitost distribucijskega operaterja v letu 2013 (18,2 mio EUR) ne bo odražala v tarifah za omrežnino.

2.3.1.1.2 Druge dejavnosti ekonomske regulative področja električne energije

Skladno z Uredbo (ES) št. 714/2009 je agencija do 31. julija 2014 pripravila poročilo o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2013 do 30. junija 2014. Poročilo je posredovala Evropski komisiji.

V okviru drugih nalog ekonomske regulative področja električne energije je agencija proučila Aneks št. 3 k Pogodbi o najemu elektrodistribucijske infrastrukture in izvajanju storitev za SODO električne energije in skladno z 82. členom EZ-1 izdala mnenje o skladnosti osnutka pogodbe s splošnim aktom agencije, ki določa metodologijo določanja in obračunavanja omrežnin.

Agencija je obravnavala posledice žleda, ki je v začetku leta prizadel Slovenijo. Obdobno je na podlagi podatkov elektrooperaterjev proučevala oceno škode na elektroenergetskih infrastrukturi, način odprave škode in ugotavljala njen vpliv na upravičene stroške elektrooperaterjev.

Agencija se je udeležila več sestankov z lastniki elektroenergetskih omrežij, SODO in Računskim sodiščem Republike Slovenije v zvezi z določili akta agencije o ločenem izkazovanju posameznih postavk omrežnine na računih odjemalcem. Poiskala se je ustrezna rešitev tako z vidika enostavnosti in preglednosti računov kot tudi z vidika gospodarnosti poslovanja.

Obravnaval se je predlog družbe ELES o popravku napačno izkazanih prihodkov iz naslova prezasedenosti in ostalih presežkih omrežnine v poslovnih knjigah v obdobju do vključno leta 2009. Organizirani so bili sestanki s predstavniki Ministrstva za infrastrukturo (Mzi) in Slovenske odškodninske družbe ter Ministrstva za finance (MF), kjer se je agencija zavzemala za uskladitev evidenc družbe ELES (glede presežkov omrežnine in sredstev, financiranih z namenskimi sredstvi od prezasedenosti) z evidencami agencije. V okviru medresorskega usklajevanja sprememb Zakona o gospodar-

skih družbah (ZGD) je podala pripombe k predlagani spremembi veljavnega 54. člena, ki se nanaša na splošna pravila računovodenja. Na podlagi danih pripomb je sodelovala na sestankih na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo v zvezi z računovodskim evidentiranjem ugotovljenih odstopanj in prihodkov od prezasedenosti v računovodskih izkazih družbe ELES.

Agencija je sodelovala na sestankih na MzI pri obravnavi predloga Uredbe o razmejitvi 110 kV omrežja na distribucijski in prenosni del.

V drugi polovici leta 2014 je agencija pričela z aktivnostmi v zvezi s pripravo metodologije za določitev regulativnega okvira elektrooperaterjev, lastnikov elektroenergetske infrastrukture in lastnikov zaprtih distribucijskih sistemov, ki jo mora agencija po EZ-1 v obliki splošnega akta predpisati v letu 2015.

2.3.1.1.3 Poračun presežka prihodkov nad odhodki iz naslova bilančnega obračuna

V okviru letnega nadzora stroškov izvajanja bilančnega obračuna, ki ga operativno izvaja operater trga, družba Borzen, d.o.o., agencija presoja upravičenost presežkov prihodkov nad odhodki. Pri pregledu stanja je agencija ugotovila, da so bili v letu 2013 prihodki izravnave odstopanj višji od stroškov za 813.364,90 EUR. To predstavlja utemeljen presežek iz naslova bilančnega obračuna, zato ga je agencija na podlagi 106. člena EZ-1 prerazporedila med udeležence bilančnega obračuna. S tem ukrepom je agencija bilančnim skupinam, ki jih bilo konec leta 2014 že več kot 50, zagotovila kredibilno delovanje bilančne sheme, hkrati pa je operaterju trga zagotovila zadostne likvidnostne razmere.

2.3.1.2 Obratovanje in razvoj prenosnega in distribucijskega sistema električne energije

2.3.1.2.1 Naložbe v prenosno in distribucijsko omrežje

V letu 2014 je agencija nadaljevala z razvojem metodologije za oceno vrednosti aktiviranja naložb v distribucijsko in prenosno omrežje s ciljem izboljševanja reguliranja v skladu z AREDOP. V okviru spremljanja in vrednotenja naložb v distribucijsko omrežje je agencija s pomočjo spletne aplikacije za poročanje uvedla redno, četrtletno poročanje o naložbah v srednje- in nizkonapetostno distribucijsko omrežje. V letu 2014 je bilo tako zbranih in obdelanih več kot 400 vprašalnikov o izvedenih naložbah v omrežje vseh elektrodistribucijskih podjetij. Zbrani podatki so bili uporabljeni pri izdelavi študije nadgradnje in razširitve metodologije za vrednotenje naložb, ki je bila med drugim pomembna osnova za klasifikacijo posameznih tipov naložb v aktih o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov obeh elektrooperaterjev. Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta distribucijskega operaterja električne energije in Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta systemskega operaterja prenosa električne energije sta bila sprejeta in objavljena konec leta in predstavljata velik napredek pri pripravi regulativnega okvira in določanju upravičenih stroškov elektrooperaterjev v naslednjem regulativnem obdobju.

2.3.1.2.2 Izgube električne energije v omrežju

Agencija je spremljala in ocenjevala aktivnosti systemskih operaterjev na področju realizacije in nakupa izgub električne energije v omrežju. Ker so elektrooperaterji dolžni električno energijo za pokrivanje izgub kupovati po preglednih, nediskriminatorskih in tržno zasnovanih postopkih, kot to določa agencijski splošni akt, je agencija podrobno ugotavljala izvedene postopke. Pri tem je ugotovila, da sta oba systemska operaterja spoštovala priporočila agencija in s tem zagotovila stroške, ki so skladni z gibanjem cen električne energije na veleprodajnem trgu.

2.3.1.2.3 Spremljanje kakovosti oskrbe

Agencija je izvajala stalno spremljanje vseh dimenzij kakovosti oskrbe (neprekinjenost napajanja, komercialna kakovost in kakovost napetosti) na podlagi podatkov, ki so jih v spletno aplikacijo na mesečni in letni ravni sporočali distribucijska podjetja ter operaterja distribucijskega in prenosnega omrežja.

Agencija je izdelala in objavila Poročilo o kakovosti oskrbe z električno energijo za leto 2013, v katerem je predstavila celostni pogled na stanje kakovosti oskrbe z električno energijo na vseh nivojih oskrbe na podlagi analize poročanih podatkov in lastnih ugotovitev.

Zaradi izrednih razmer v začetku leta 2014 (žled) je agencija opravila analizo vplivov ujme na kakovost oskrbe ter v sodelovanju z distribucijskimi podjetji in operaterjema ocenila vplive izrednih razmer na učinkovitost izvajanja monitoringa oskrbe. Posledično je izdala navodila glede razvrščanja prekinitev po vzrokih v obdobju ujme in po njej. Prav tako je z vprašalnikom pridobila oceno zavezancev za poročanje o kakovosti oskrbe, o realiziranem obsegu načrtovane sanacije ter oceno ranljivosti začasno saniranega dela omrežja z vidika kakovosti oskrbe. Na podlagi prejetih informacij je začela odločati o morebitni posebni obravnavi leta 2014 z vidika vzpostavljene metodologije reguliranja s kakovostjo (uporaba vzpostavljene sheme spodbud).

Ob koncu leta 2014 je bila dokončana študija »Metodologija primerjave izpostavljenosti SN omrežja udarom strel«, ki je podala priporočila glede upoštevanja vpliva udarov strel v metodologiji reguliranja s kakovostjo, ki je eden izmed pomembnih faktorjev vpliva na neprekinjenost napajanja, katerega raven je povezana z upravičenimi stroški reguliranih podjetij. Agencija bo ugotovitve študije ustrezno upoštevala pri posodobitvi metodologije reguliranja s kakovostjo za naslednji regulativni okvir.

2.3.1.2.4 Certificiranje sistemskega operaterja

V letu 2014 je agencija takoj po uveljavitvi EZ-1 na podlagi vloge družbe ELES, d.o.o., pričela z obsežnim postopkom ugotavljanja, ali vlagatelj zahteve za izdajo certifikata izpolnjuje pogoje za sistemskega operaterja, kot jih določajo 60., 61., 63. in 64. člen EZ-1. S temi členi je Republika Slovenija v svoj pravni red prenesla določbe Direktive 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES, ki veljajo za čisto lastniško ločitev sistemskega operaterja. Agencija je v navedenem postopku v letu 2014 izdala odločbo in jo posredovala v pregled in odobritev Evropski komisiji. Evropska komisija je 17. decembra 2014 skladno s členom 3(1) Uredbe (ES) št. 714/2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe 1228/2003 izdala mnenje, v katerem opozarja na morebitno nepravilno ureditev tega področja v slovenski zakonodaji, zato je agenciji naložila, da dodatno prouči in podrobneje predstavi, ali so načela čiste lastniške ločitve v smislu nadzora nad kapitalskimi naložbami države v nacionalni zakonodaji ustrezno vključena in se v tem primeru uporabljajo v praksi. Agencija je v času pisanja tega poročila analizo že opravila in končna odločba bo izdana do konca februarja leta 2015.

2.3.1.2.5 Čezmejne prenosne zmogljivosti v evropskih regijah, v katere je vključena Slovenija

Predstavniki agencije so v okviru mednarodnega sodelovanja skupaj z drugimi regulatorji v regiji nadaljevali dogovore o oblikovanju in vzpostavitvi ciljnega evropskega modela dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti (v nadaljevanju ČPZ) v obdobju za dan vnaprej, ki bo izveden v obliki spajanja trgov in omogoča optimalno izkoriščanje razpoložljivih ČPZ. S temi ukrepi bo zagotovljena skladnost z Uredbo ES 714/2009. Konec leta 2014 se je dokončno potrdil koncept spajanja trgov v okviru projekta medregijskega spajanja MRC (Multi-Regional Coupling), ki obsega območje od Finske in Skandinavije, preko Nemčije, Beneluksa in Francije vse do Španije in Portugalske, ki bo omogočil, da bodo udeleženci trga v Sloveniji preko italijanske meje od 24. februarja 2015 imeli možnost sodelovanja na dražbah prenosnih zmogljivosti za dan vnaprej.

Ob koncu leta 2014 je svet agencije izdal tudi soglasje k spremenjenim Pravilom za dodeljevanje prenosnih zmogljivosti prek eksplicitnih dražb regije CWE (Central-West Europe), regije CSE (Central-South Europe), Francije-Španije in Švice in k Pravilom za dodeljevanje prenosnih zmogljivosti znotraj dneva prek eksplicitnih dražb na severnoitalijanskih mejah. Pri obeh dokumentih je šlo predvsem za prilagoditev pravil načrtovanemu spajanju trgov v regiji CSE, predvsem v smislu spremenjenih urnikov trgovanja zaradi poenotenja na evropski ravni, kot to zahteva ciljni model.

Ker regionalnega spajanja trgov v regiji CEE (Central-East Europe) v bližnji prihodnosti še ne moremo pričakovati, je agencija skupaj z avstrijskim regulatorjem dala pobudo, da se slovensko-avstrijsko mejo, ki sicer sodi v regijo CEE, v letu 2015 vključi v spajanje trgov regije CSE. Za to ni tehničnih omejitev, saj bosta tako Slovenija kot Avstrija s svojimi mejami z Italijo sodelovali pri spajanju trgov v regiji CSE. To bo prineslo velike koristi vsem slovenskim udeležencem na trgu, saj jim ne bo treba čakati na spajanje trgov regije CEE, kjer predvsem zaradi načrtovane uvedbe nove metode obstaja še vrsta nerešenih vprašanj.

V letu 2014 je agencija prav tako naslovila pobudi hrvaškemu regulatorju za proučitev možnosti spajanja trgov Slovenije in Hrvaške.

2.3.1.2.6 Odločanje o izvzetju za nove povezovalne daljnovode

Konec leta je Evropska komisija potrdila odločbo agencije, ki je na podlagi 17. člena Uredbe ES št. 714/2009 izdala odobritev izvzetja iz določb, ki urejajo dostop tretjih oseb za dva nova povezovalna 110 kV voda Dekani–Žavlje in Vrtojba–Sredipolje med Slovenijo in Italijo. S to odločbo, ki je prva te vrste, je omogočeno, da bodo investitorji, ki po svoji dejavnosti niso operaterji prenosnega omrežja, z izgradnjo predmetnih povezav v času njunega obratovanja zagotovili dodatne čezmejne prenosne zmogljivosti na meji z Italijo (ob izpolnjenih pogojih tudi do 100 MW). S presojo, ki jo je agencija izvedla skupaj s sosednjim regulativnim organom, bosta povezavi pozitivno vplivali na konkurenco na obeh straneh meje in s tem pripomogli tudi k višji zanesljivosti delovanja elektroenergetskih sistemov. Agencija je pri odločanju upoštevala tudi koristi, ki so jih lahko deležni odjemalci. Največji delež teh koristi se nanaša na znižanje stroškov prenosa električne energije, povezavi pa bosta pripomogli tudi k zmanjševanju cenovnih razlik med sosednjima trgovoma z električno energijo.

2.3.1.2.7 Sistemske storitve

Agencija je tudi v letu 2014 spremljala izvajanje sistemskih storitev v slovenskem elektroenergetskem sistemu, za kar je odgovoren ELES. Agencija je proučila vse sklenjene pogodbe za izvajanje sistemskih storitev za leto 2014. Agencija je prav tako spremljala dogajanje na mednarodni ravni, predvsem v smislu sklepanja sporazumov o delitvi rezerv s sosednjimi elektroenergetskimi sistemi Bosne in Hrvaške ter Italije, s čimer se potrebe Slovenije po obsegu rezervnih zmogljivosti kljub začetku obratovanja TEŠ 6 ne bodo povečale. Ti sporazumi bodo prinesli korist vsem slovenskim končnim odjemalcem električne energije, saj zaradi nove največje proizvodne enote v sistemu ne bo prišlo do znatnega povečanja omrežnine za sistemske storitve.

V letu 2014 se je agencija lotila tudi priprav na določitev metodologije določanja cen sistemskih storitev, ki jo je po EZ-1 dolžna pripraviti za primer, ko sistemski operater na trgu ne bi uspel zagotoviti zadostnih sistemskih storitev ali ko jih ne bi uspel nabaviti pod konkurenčnimi pogoji. V ta namen je agencija skupaj z zunanjim izvajalcem v letu 2014 začela izvajati študijo, na podlagi katere bo v letu 2015 pripravila omenjeno metodologijo.

2.3.1.2.8 Analiza cenovnih razmer na sosednjih trgih in njihovega vpliva na uporabo slovenskih čezmejnih prenosnih zmogljivosti

Agencija je v letu 2014 nadaljevala v letu 2013 začeto analizo cen na sosednjih trgih za dan vnaprej in njihovega vpliva na uporabo ČPZ na povezovalnih vodih med Slovenijo in sosednjimi državami. Analiza je pokazala, da je na mejah s Hrvaško in Avstrijo, na katerih se dodeljevanje ČPZ izvaja z eksplicitnimi dražbami, korelacija med cenovno razliko in uporabo ČPZ relativno nizka, saj se dokaj redno pojavljajo primeri uporabe ČPZ iz države z višjo ceno v državo z nižjo ceno in nepopolne zasedenosti zmogljivosti v primeru občutnih cenovnih razlik. To je le še dodaten argument za čimprejšnjo uvedbo spajanja trgov s tema državama. Rezultati analize bodo podrobneje predstavljeni v poročilu o stanju na področju energetike v letu 2014, uporabljeni pa bodo tudi pri pripravi podatkov, ki jih ACER zbira od nacionalnih regulatorjev v okviru izdelave poročila o nadzoru trga v EU.

2.3.1.2.9 Določanje deležev posameznih proizvodnih virov električne energije

Agencija je po 1. aprilu 2014, skladno s tedaj veljavnim Aktom o načinu določanja deležev posameznih proizvodnih virov električne energije in načinu njihovega prikazovanja, začela s pripravami za določitev preostale sestave proizvodnih virov. Podatke o proizvodni statistiki slovenskih elektrarn v letu 2013 in o aktivnostih s potrdili o izvoru v obdobju od 1. aprila 2013 do 31. marca 2014 je posredovala članom projektne skupine evropskega projekta Reliable Disclosure Systems for Europe (RE-DISS), ki so 15. maja objavili preostalo sestavo proizvodnih virov na ravni Evrope. To evropsko preostalo sestavo je agencija upoštevala pri končni določitvi skupne sestave proizvodnih virov za Slovenijo v letu 2013. Agencija je skupno preostalo sestavo proizvodnih virov za Slovenijo objavila v zadnjem tednu maja 2014.

Zaradi uskladitve z EZ-1 je agencija do konca leta pripravila novi Akt o načinu določanja deležev posameznih proizvodnih virov električne energije in načinu njihovega prikazovanja, ki je bil sprejet v januarju 2015.

2.3.1.2.10 Izdajanje dovoljenj o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema elektrike

Sistem za distribucijo elektrike, ki je s skupnim odjemnim mestom priključen neposredno na prenosni sistem in je namenjen distribuciji elektrike na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju ali območju za skupne storitve in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjstev ali odjemalcev, pridobi status zaprtega distribucijskega sistema z dovoljenjem agencije, če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji. Agencija izdaja dovoljenja o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema na podlagi zahteve lastnika tega sistema ali druge osebe, ki bo upravljala zaprt distribucijski sistem. Dovoljenje se izda za obdobje desetih let.

V letu 2014 je agencija prejela osem vlog za izdajo dovoljenja o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema. V dveh primerih je izdala dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema in operaterje zaprtega distribucijskega sistema seznanila s pravico, da lahko uveljavljajo izjeme glede kupovanja elektrike ter določanja omrežnine na območju zaprtega distribucijskega sistema. Dve vloži za izdajo dovoljenja je agencija zaradi neizpolnjevanja zakonskih pogojev zavrnila, v enem primeru pa je zaradi umika vloge postopek ustavila. Ob koncu leta 2014 so tako bile nerešene še tri vloge, katerih reševanje je agencija prenesla v naslednje leto.

2.3.1.3 Ekonomska regulativa področja zemeljskega plina

V letu 2014 je bilo največ dejavnosti na področju ekonomske regulative področja zemeljskega plina povezanih z naslednjimi nalogami:

- spremljanje in analiza regulativnega okvira operaterjev sistema (16 operaterjev distribucijskega sistema in operater prenosnega sistema) za leto 2013 v regulativnem obdobju 2013–2015,
- sodelovanje pri pripravi Poročila o stanju na področju energetike 2013 v delu, ki se nanaša na ekonomsko regulativo področja zemeljskega plina,
- ugotavljanje odstopanj operaterjev sistema od regulativnega okvira za leto 2013 (16 operaterjev distribucijskega sistema in operater prenosnega sistema),
- druge naloge, povezane z ekonomsko regulativo področja zemeljskega plina.

2.3.1.3.1 Spremljanje in analiza regulativnega okvira operaterjev sistema ter ugotavljanje odstopanj od regulativnega okvira

Za namene spremljanja in analize regulativnega okvira operaterjev sistema za leto 2013 in priprave poročila o stanju na področju energetike 2013 je agencija v začetku leta vsem operaterjem sistema prek aplikacije za poročanje posredovala zahtevke za posredovanje podatkov in poročila za poslovno leto 2013.

Agencija je na podlagi prejetih in usklajenih podatkov o poslovanju pripravila analize poslovanja operaterjev sistema za leto 2013. Analize so bile uporabljene pri pripravi Poročila o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2013. Prav tako je agencija na podlagi opravljenih analiz poslovanja operaterjev sistema skladno z določili metodologije za določitev omrežnine in EZ-1 preverjala odstopanja od regulativnega okvira za leto 2013, ki so jih operaterji sistema dolžni ugotavljati za posamezno leto regulativnega obdobja in jih posredovati agenciji.

Operaterju prenosnega sistema je bilo za leto 2013 priznanih 29,6 mio EUR upravičenih stroškov (brez reguliranega donosa na sredstva), realiziral pa je za 2,1 mio EUR višje stroške od upravičenih. Agencija je z ekonomskim reguliranjem odjemalcem zagotovila, da se stroškovna neučinkovitost operaterja prenosnega sistema v letu 2013 (2,1 mio EUR) ne bo odražala v tarifah za omrežnino.

Operaterjem distribucijskega sistema je bilo v letu 2013 priznano skupaj 41,9 mio EUR upravičenih stroškov, realizirali pa so skupaj za 3,2 mio EUR višje stroške od upravičenih. Tudi na tem področju je agencija z ekonomskim reguliranjem odjemalcem zagotovila, da se stroškovna neučinkovitost operaterjev distribucijskega sistema v letu 2013 (3,2 mio EUR) ne bo odražala v tarifah za omrežnino.

2.3.1.3.2 Druge dejavnosti ekonomske regulative področja zemeljskega plina

V letu 2014 je agencija obravnavala dve vlogi operaterja distribucijskega sistema za izdajo soglasja k upravičenim stroškom in tarifnim postavkam omrežnine zaradi pričetka prvega izvajanja dejavnosti distribucije zemeljskega plina na dveh geografskih območjih. V obeh primerih je podala soglasje k upravičenim stroškom in tarifnim postavkam omrežnine.

Agencija je v okviru delovne skupine Sveta evropskih regulatorjev v letu 2014 pristopila k študiji o možnosti izvedbe vseevropske primerjalne analize operaterjev prenosnih sistemov zemeljskega plina.

V drugi polovici leta 2014 je pričela z aktivnostmi v zvezi s pripravo metodologije za določitev regulativnega okvira operaterjev distribucijskega sistema, ki jo mora agencija po EZ-1 v obliki splošnega akta predpisati v letu 2015.

2.3.1.4 Obratovanje in razvoj prenosnega in distribucijskega sistema zemeljskega plina

2.3.1.4.1 Izdaja soglasja k desetletnemu razvojnemu načrtu prenosnega plinovodnega omrežja

Agencija je v mesecu juniju prejela desetletni razvojni načrt prenosnega plinovodnega omrežja za obdobje 2015–2024. Agencija je pripravila posvetovalni dokument in ga skupaj z razvojnim načrtom v okviru javne obravnave objavila na spletni strani. K obravnavanemu dokumentu agencija ni prejela nobenih pripomb, kljub temu pa je operaterju prenosnega sistema podala svoje pripombe in predloge, ki jih je operater prenosnega sistema upošteval in v septembru 2014 izdal popravljeno verzijo razvojnega načrta. Agencija je k dopolnjenemu razvojnemu načrtu izdala soglasje. Hkrati z razvojnim načrtom je operater prenosnega sistema agenciji predal tudi naložbeni načrt za obdobje 2015–2017, ki pa ga agencija ni ocenila, ker metodologija za pripravo in ocenitev naložbenega načrta še ni bila objavljena.

2.3.1.4.2 Izvajanje revizije naložb za distribucijska omrežja zemeljskega plina

Agencija je že šesto leto zapored v mesecu februarju pozvala operaterje distribucijskih sistemov k posredovanju podatkov o izvedenih in načrtovanih naložbah v distribucijske sisteme zemeljskega plina. Prejete podatke je navzkrižno preverila s tehničnimi in ekonomskimi podatki, ki jih operaterji distribucijskih sistemov vsako leto pošiljajo agenciji za namen letnega poročanja. Pri tem je ugotovila veliko razhajanj med istovrstnimi podatki o izvedenih naložbah, zato je od operaterjev distribucijskih sistemov zahtevala popravke podatkov in ustrezna pojasnila. Zbiranje in posredovanje podatkov o naložbah je hkrati tudi priprava operaterjev distribucijskih sistemov na naložbene načrte, ki jih bodo skladno z metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov morali izdelati že v letu 2015. Agencija podatke o izvedenih in načrtovanih naložbah analizira za namene določanja normiranih stroškov izgradnje distribucijskega sistema.

2.3.1.4.3 Dodeljevanje prenosnih zmogljivosti

Operater prenosnega sistema je skladno s 521. členom EZ-1 za letne in večletne zmogljivosti na vstopnih in izstopnih točkah uvedel način razdelitve prenosnih zmogljivosti z dražbo. Operater prenosnega sistema je pripravil pravila, ki urejajo nov način dodeljevanja zmogljivosti. Pravila dodeljevanja zmogljivosti na podlagi dražb bodo omogočila predčasno uporabo Uredbe 984/2013, ki določa enotne mehanizme za dodeljevanje zmogljivosti v prenosnih sistemih plina. K omenjenim pravilom je v mesecu septembru 2014 agencija izdala soglasje. Novembra je bila organizirana prva eksplicitna dražba prenosnih zmogljivosti.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti delovanja sekundarnega trga z zemeljskim plinom je operater prenosnega sistema pripravil spremenjena pravila trgovanja na sekundarnem trgu. Uporabniki prenosnega sistema in Direktorat za energijo so se s pripombami odzvali na predlog spremenjenih pravil, zato je operater pripravil nov osnutek pravil za delovanje sekundarnega trga, h kateremu je svet agencije dal soglasje v mesecu novembru 2014. Pravila o postopku za dodeljevanje zmogljivosti prenosnega sistema za vstopne in izstopne točke znotraj Republike Slovenije, upravljanja preza-sedenosti prenosnega sistema in trgovanja z zmogljivostmi na sekundarnem trgu poleg delovanja sekundarnega trga urejajo tudi nov način dodeljevanja zmogljivosti za točke na prenosnem sistemu znotraj Republike Slovenije.

Agencija je v sklopu nadzora nad dodeljevanjem zmogljivosti na prenosnem omrežju zemeljskega plina vzpostavila elektronsko evidenco pogodb o zakupu pogodbenih zmogljivosti na vstopnih in izstopnih mejnih točkah prenosnega sistema Republike Slovenije. Elektronska evidenca omogoča nadzor in primerjavo zasedenosti prenosnih zmogljivosti na teh točkah prenosnega omrežja s primerjanjem zakupljenih pogodbenih zmogljivosti po pogodbah operaterja prenosnega sistema z objavljenimi podatki o prostih prenosnih zmogljivosti na spletnih straneh operaterja. Agencija je v sklopu nadzora nad dodeljevanjem zmogljivosti na prenosnem omrežju zemeljskega plina vzpostavila tudi četrletne analize zakupljenih zmogljivosti in prenesenih količin zemeljskega plina po prenosnem sistemu zemeljskega plina.

2.3.1.4.4 Nova mejna povezovalna točka na prenosnem omrežju

Na pobudo koncesionarja za dejavnost operaterja distribucijskega sistema v Mestni občini Koper je operater prenosnega sistema pričel s postopkom za vzpostavitev nove mejne povezovalne točke med slovenskim in italijanskim prenosnim sistemom v kraju Osp. Agencija se je v ta namen z italijanskim regulatorjem dogovorila o načinu nadzora, okvirnih časovnih rokih in aktivnostih obeh operaterjev prenosnih sistemov v postopku testiranja trga in ponujanja zmogljivosti. V mesecu novembru sta slovenski in italijanski operater prenosnega sistema po predhodnem usklajenem soglasju agencije in italijanskega regulatorja objavila skupen dokument z namenom zbiranja nezavezujočih ponudb s strani akterjev na trgu z zemeljskim plinom. Glede na rezultate postopka zbiranja nezavezujočih ponudb bosta operaterja prenosnih sistemov v prvem četrletju 2015 sprejela dokončno odločitev, ki bo usklajena tudi z mnenji obeh regulatorjev.

2.3.1.4.5 Priklučevanje pridobivalnih omrežij in skladišč plina

Agencija je v sodelovanju z operaterjem prenosnega sistema obravnavala možnost priklučevanja pridobivalnih omrežij in skladišč plina. V Sloveniji se pri tem srečujemo z novim področjem oziroma novimi potencialnimi uporabniki distribucijskega in prenosnega sistema. Način priklučevanja in dostopa pridobivalnih omrežij ter skladišč bodo morali urediti operaterji v svojih sistemskih obratovalnih navodilih, h katerim poda soglasje agencija.

2.3.1.4.6 Metodologija za pripravo in ocenitev naložbenega načrta operaterja prenosnega sistema

Agencija je v mesecu decembru posredovala v javno obravnavo metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenega načrta operaterja prenosnega sistema. V skladu s to metodologijo bo operater prenosnega sistema za vse naložbe v triletnem obdobju moral prikazati finančno pokritost z viri sredstev ter za večje naložbe tudi finančno in ekonomsko upravičenost naložb. Če agencija ugotovi, da ima

upoštevanje vseh naložb iz naložbenega načrta prevelik vpliv na omrežnino, lahko od operaterja prenosnega sistema zahteva, da upošteva le določene naložbe po prioriteten vrstnem redu. Naložbeni načrt, pripravljen v skladu s to metodologijo, bo moral operater prenosnega sistema priložiti k vsakoletnemu razvojnemu načrtu. Metodologija je bila sprejeta na svetu agencije v januarju 2015.

2.3.1.4.7 Metodologija za pripravo in ocenitev naložbenega načrta operaterja distribucijskega sistema

Operater distribucijskega sistema bo moral pripraviti naložbeni načrt vsaka tri leta, agencija pa ga bo ocenila v okviru izdaje soglasja k regulativnemu okviru. V mesecu decembru je agencija dala v javno obravnavo tudi metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenega načrta operaterja distribucijskega sistema. V skladu s to metodologijo bo operater distribucijskega sistema za vse naložbe v triletnem obdobju moral prikazati finančno pokritost z viri sredstev ter za naložbe v nova distribucijska omrežja tudi finančno upravičenost naložb. Če agencija ugotovi, da ima upoštevanje vseh naložb iz naložbenega načrta prevelik vpliv na omrežnino, lahko od operaterja distribucijskega sistema zahteva, da upošteva le določene naložbe po prioriteten vrstnem redu. Metodologija je bila sprejeta na svetu agencije v januarju 2015.

2.3.1.4.8 Certificiranje operaterja prenosnega sistema

Agencija je v skladu z Direktivo 2009/73/ES že v letu 2012 izdala odločbo o certificiranju neodvisnega operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, družbe Plinovodi, d.o.o. Ugotovljeno je bilo, da družba izpolnjuje vse zahteve za izvajanje nalog neodvisnega operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina (ITO) in se jo certificira. Na podlagi določb EZ-1 je agencija tudi v letu 2014 izvajala nadzor nad učinkovitim ločevanjem neodvisnega operaterja prenosnega sistema in vertikalno integriranim podjetjem.

V letu 2014 je agencija proučevala komercialne in finančne pogodbe med Plinovodi, d.o.o., in vertikalno integriranim podjetjem Geoplin, d.o.o., pri čemer je presojala predvsem, ali so te pogodbe sklenjene na podlagi vnaprej določenega postopka in da ne postavljajo vertikalno integriranega podjetja v boljši položaj, kot ga imajo konkurenti na trgu z zemeljskim plinom.

V okviru nadzora nad neodvisnim operaterjem sistema je agencija proučevala tudi sestavo nadzornega sveta družbe Plinovodi, d.o.o., in ugotovila, da je ta sestavljen v nasprotju z veljavnim EZ-1. V letu 2014 je zato agencija izdala dva dokumenta, s katerima je družbi Plinovodi, d.o.o., in Geoplin, d.o.o., seznanila s svojimi ugotovitvami ter jima naložila, da navedene nepravilnosti odpravita. Ker je bilo odpravljenih le nekaj nepravilnosti, rok za odpravo pa je konec leta 2014 potekel, bo agencija v začetku leta 2015 izdala odločbo, s katero bo obema družbama naložila izvedbo ukrepov.

2.3.1.4.9 Povezani distribucijski sistemi

Distribucijski sistem zemeljskega plina je praviloma priključen na prenosni sistem zemeljskega plina, pod določeni pogoji pa je dovoljena tudi povezava distribucijskega sistema na drug distribucijski sistem. Oktobra je agencija prejela prvo vlogo za izdajo soglasja k povezanim distribucijskim sistemom zemeljskega plina, decembra pa je prejela še dve istovrstni vlogi. Agencija mora na zahtevo vlagatelja vloge ugotoviti, ali so izpolnjeni vsi pogoji, ki jih določa EZ-1, in na osnovi tega izdati ali zavrniti soglasje, zato obravnava vlog do konca leta še ni bila zaključena.

V Sloveniji obstaja kar nekaj povezanih distribucijskih sistemov, prejšnji Energetski zakon pa tovrstnih primerov ni obravnaval, zato agencija pričakuje, da bo v letu 2015 prejela še nekaj takšnih vlog.

2.3.1.4.10 Verifikacija in korekcija matematičnih modelov standardnih obremenitvenih profilov

Agencija je v mesecu juniju 2014 končala projekt »Verifikacija in korekcija parametrov matematičnih modelov standardnih obremenitvenih profilov značilnih odjemalcev zemeljskega plina«, ki je potekal zadnji dve leti z namenom verifikacije matematičnih modelov, ki naj bi omogočali

natančnejši in poenoten način določanja začasnih dnevnih alokacij predanega zemeljskega plina iz distribucijskih omrežij za značilne odjemalce zemeljskega plina (odjemalci zemeljskega plina, katerih odjem je merjen z merilnimi napravami brez prigrajene tarifne spominske enote oziroma se njihove prevzete količine ne odčitavajo dnevno). Metoda je bila predstavljena operaterjem sistema in bo predvidoma uporabljena s sprejetjem nove uredbe o delovanju trga z zemeljskim plinom.

2.3.1.4.11 Uvajanje stisnjenega zemeljskega plina in biometana

V letu 2014 je agencija obravnavala nova področja rabe plina v prometu, proizvodnjo bioplina in nadgradnjo kakovosti bioplina v biometan, ki je po lastnostih enakovreden zemeljskemu plinu in zato primeren za injiciranje v plinske sisteme. Področje zahteva sistemsko ureditev statusa novih udeležencev na plinskem trgu in določitev odgovornosti plačila za uporabo plinskega sistema.

Agencija meni, da so polnilnice za stisnjen zemeljski plin (compressed natural gas ali CNG) končni odjemalci zemeljskega plina, ki so zavezanci za plačilo omrežnine, plina in ostalih prispevkov, dodatkov in dajatev, sami pa svojim strankam ponujajo komercialno storitev polnjenja.

2.3.1.4.12 Enotni račun za gospodinske odjemalce

V letu 2014 je agencija za energijo uspešno odpravila zadnje ovire in neskladja med posameznimi operaterji distribucijskih sistemov, saj je zahtevala sklenitev sporazuma o enotnem računu pri operaterju distribucijskega sistema, ki tega ni naredil v letu 2013. S tem je agencija omogočila vsem gospodinskim odjemalcem, da storitev dobave in distribucije zemeljskega plina plačajo z enotnim računom.

2.3.1.5 Toplota in drugi energetski plini

Agencija je v letu 2014 z uveljavitvijo EZ-1 dobila nove pristojnosti tudi na področju energetske dejavnosti distribucije in proizvodnje toplote ter drugih energetskih plinov. Poleg obstoječih nalog, povezanih s pripravo metodologije za določitev splošnih pogojev in tarifnih sistemov ter izdajo soglasja k sistemskim obratovalnim navodilom, bo agencija v prihodnje odločala tudi o ceni toplote za daljinsko ogrevanje.

2.3.1.5.1 Priglasitev izvajalcev dejavnosti distribucije toplote in drugih energetskih plinov

Agencija je v mesecu juniju 2014 v skladu z določili 287. člena EZ-1 za izvajalce energetske dejavnosti distribucije toplote in drugih energetskih plinov pripravila in na svoji spletni strani objavila elektronske priglasitvene obrazce. Pri tem je vzpostavila tudi interni evidenčni register prijavljenih izvajalcev dejavnosti distribucije toplote ter drugih energetskih plinov, na osnovi katerega bo mogoče začeti vzpostavljati interni evidenčni register zavezancev za poročanje agenciji po 311. členu EZ-1.

Agencija je konec leta 2014 za potrebe hitrejše vzpostavitve internega evidenčnega registra zavezancev za poročanje agenciji po 311. členu EZ-1 pripravila elektronski obrazec za posredovanje podatkov o izvajalcih energetske dejavnosti na območjih lokalnih skupnosti. Hkrati je pisno pozvala vse občine v Republiki Sloveniji, da ji na omenjenem obrazcu posredujejo podatke o izvajalcih dejavnosti distribucije toplote in drugih energetskih plinov ter o pravnem statusu načina izvajanja njihove dejavnosti (izvajanje dejavnosti v obliki GJS ali tržni obliki).

2.3.1.5.2 Reguliranje cene toplote

Agencija je z uveljavitvijo EZ-1 dobila na področju toplote in drugih energetskih plinov nove pristojnosti. Tako bo izvajala naloge s področja reguliranja cene toplote, ki jih je pred tem na podlagi Zakona o kontroli cen opravljalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

V letu 2014 je agencija pričela z aktivnostmi v zvezi s pripravo metodologije za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje, ki jo mora agencija po EZ-1 v obliki splošnega akta predpisati v letu 2015. V ta namen je organizirala sestanek s predstavniki proizvajalcev toplote in izvajalcev gospo-

darske javne službe distribucije toplote, na katerem je predstavila njihove obveznosti v povezavi z reguliranjem cene toplote po EZ-1 in predvidena izhodišča za regulacijo cene toplote po EZ-1.

Prav tako je agencija izvedla verifikacijo in analizo tehnično-tehnoloških podatkov distribucijskih sistemov oskrbe s toploto in objektov za proizvodnjo toplote. Agencija je z verifikacijo in analizo omenjenih podatkov pridobila informacije o primerljivosti in učinkovitosti sedanjih distribucijskih sistemov in njihovem načinu oskrbe s toploto ter glede na časovno vrsto posredovanih podatkov določiti in izločiti tiste podatke, ki bi lahko imeli pomembnejši vpliv na regulacijo cen toplote. Pri tem je sledila tudi potrebi po spremembi strukture podatkov dosedanjega obrazca za letno poročanje agenciji v skladu z zahtevami in določili EZ-1, predvsem 311. člena.

2.3.1.5.3 Obvezna vsebina sistemskih obratovalnih navodil za distribucijo toplote

Za potrebe priprave akta, ki bo določil obvezno vsebino sistemskih obratovalnih navodil za distribucijo toplote, je agencija v letu 2014 pripravila analitičen pregled zakonskih regulacij sistemov daljinskega ogrevanja v nekaterih državah EU in proučila strokovno literaturo s področja regulacije distribucijskih sistemov daljinske toplote in oblikovanja učinkovitih tarifnih sistemov, ki so del vsebine Akta o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za distribucijo toplote, ki ga mora agencija v skladu z določili 297. člena EZ-1 pripraviti in izdati v roku enega leta od uveljavitve EZ-1.

2.3.1.6 Vrednotenje projektov skupnega interesa energetske infrastrukture EU

Da bi zagotovili strateški okvir za dolgoročno vizijo EU na področju energetske infrastrukture, je Evropska komisija uvedla koncept projektov skupnega interesa – Projects of Common Interest (PCI), ki obsegajo področja električne energije, plina in nafte. Agencija bo v primeru zahteve morala skupaj s sosednjimi regulatorji odločiti o čezmejni porazdelitvi stroškov. V novembru 2014 je Evropska komisija pričela postopke za določitev druge liste projektov skupnega evropskega interesa. Agencija je v postopek določanja druge liste PCI vključena s podajo mnenj.

Projekti PCI so projekti višjega tveganja in morajo biti spodbujeni, zato je agencija na spletni strani objavila pojasnilo, da so spodbude in tveganja naložb sistemskih operaterjev prenosnih sistemov v agencijskih metodologijah že ustrezno določeni.

ACER je v mesecu aprilu pripravil spletno aplikacijo, ki omogoča pregled usklajenosti razvojnih načrtov operaterjev prenosnih sistemov in desetletnega razvojnega načrta evropskega plinskega omrežja, ki ga vsaki dve leti pripravi ENTSO-E in ENTSO-G. Agencija je v skladu s pozivom ACER preverila usklajenost desetletnih razvojnih načrtov prenosnega omrežja električne energije in zemeljskega plina v Republiki Sloveniji z razvojnima načrtoma ENTSO-E in ENTSO-G ter ugotovila veliko stopnjo usklajenosti.

V skladu z Uredbo (ES) št. 714/2009 in 715/2009 so se nadaljevale aktivnosti priprave novih kodeksov omrežij s področja električne energije in zemeljskega plina. Agencija je v okviru delovnih skupin ACER sodelovala pri njihovi pripravi.

2.3.2 Zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom

V 2014 se je v prvi polovici leta največ časa in aktivnosti posvetilo izdelavi in uveljavitvi aktov, ki urejajo področje zagotavljanja zanesljivosti oskrbe, tako s preventivnim pristopom kot z urejanjem delovanja trga z zemeljskim plinom in udeležencev na tem trgu v času izrednih razmer. S tem je agencija, ki je z izdajo novega Energetskega zakona prevzela odgovornost pristojnega organa za zanesljivo oskrbo, skušala čim hitreje nadomestiti zamude na področju zagotavljanja zanesljive oskrbe, ki so nastale kot posledica dejstva, da evropska zakonodaja še ni bila prenesena v naš pravni red. Ta aktivnost je bila uspešno zaključena s sprejetjem in objavo Preventivnega načrta ukrepov in Načrta za izredne razmere.

Sredi leta 2014 je zaradi političnih razmer med EU, Rusko federacijo in Ukrajino Evropska komisija sprožila aktivnost izvedbe stresnih testov. V okviru stresnih testov je bilo treba izvesti obširno in poglobljeno analizo stanja na trgu z zemeljskim plinom v Sloveniji. V skladu z zahtevami Evropske komisije je bilo treba preveriti sposobnost uvoznikov zemeljskega plina na slovenski trg z zemeljskim plinom, da lahko tudi v zaostrenih vremenskih razmerah in ob motenih dobavnih aktivnostih oskrbijo vsaj tisti del odjemalcev, ki spadajo v skupino zaščitene odjemalcev. Ta aktivnost je bila uspešno izvedena, prinesla pa je ugotovitev, da je slovenski trg z zemeljskim plinom kot celota dobro pripravljen na reševanje kriznih razmer.

V sredini leta 2014 je agencija prvič izvedla letno preverjanje pripravljenosti dobaviteljev na zagotavljanje zanesljivosti oskrbe. V skladu z Aktom o preventivnem načrtu ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom so dobavitelji poročali o izpolnjevanju zahtev zagotavljanja zanesljive oskrbe zaščitene odjemalcev. Poročali so vsi dobavitelji, ki delujejo na slovenskem trgu. Agencija je pri pregledu poročil ugotovila, da vsi dobavitelji izpolnjujejo zahteve s področja zagotavljanja zanesljive oskrbe, kar je pokazal tudi uspešno opravljen stresni test.

V drugi polovici leta je agencija kot pristojni organ za zagotavljanje zanesljive oskrbe pristopila k posodobitvi ocene tveganj, ki jim je izpostavljen slovenski trg z zemeljskim plinom, saj je v letu 2014 potekel rok, v katerem je v skladu z Uredbo 994/2010/EU treba izvesti ponovno oceno tveganj ter na njeni podlagi pripraviti morebiti potrebno prenovo načrtov preventivnih ukrepov in ukrepov za reševanje situacij v izrednih razmerah. Skupaj z zunanjim izvajalcem je agencija izvedla prenovo ocene tveganj. Na podlagi njenih izsledkov in ugotovitev je pripravila prenovljene verzije obeh aktov s področja zagotavljanja zanesljive oskrbe. Oba akta je agencija uskladila z vsemi udeleženci. Tako je tudi nadoknadila vse zaostanke pri pravni ureditvi tega področja.

V skladu z zahtevami Uredbe 994/2010/EU je agencija v letu 2014 morala izvesti tudi preveritev upravičenosti predlogov operaterja prenosnega omrežja glede zagotavljanja oziroma izvzetij iz zagotavljanja dvosmernih tokov na mejnih točkah prenosnega omrežja. V ta namen je agencija po preverjanju stanja in ustreznih posvetovanjih izdala odločbo o izvzetju iz zagotavljanja dvosmerne zmogljivosti na mejni točki med Slovenijo in Hrvaško v Rogatcu za obdobje dveh let.

2.3.3 Spodbujanje proizvodnje elektrike iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom

2.3.3.1 Deklaracije za proizvodne naprave in podpore za električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov in v soproizvodnji z visokim izkoristkom

Agencija je tudi v letu 2014 izdajala deklaracije za proizvodne naprave in odločala o upravičenosti do podpor za električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov (v nadaljevanju OVE) in v soproizvodnji z visokim izkoristkom (v nadaljevanju SPTTE). Kljub spremembi načina dodeljevanja državnih pomoči za električno energijo, proizvedeno iz OVE in v SPTTE, ki jo je uvedel EZ-1 in na podlagi katere bi agencija morala razpisati javni poziv za projekte OVE in SPTTE, ki bi jim bile ob izpolnjevanju predpisanih pogojev dodeljene podpore za električno energijo, je določba 535. člena EZ-1 omogočila dodelitev podpor na način, ki je veljal pred uveljavitvijo EZ-1 za vse proizvajalce, ki so z operaterjem sistema sklenili pogodbo o dostopu do elektroenergetskega omrežja za proizvodne naprave OVE in SPTTE do 22. septembra 2014. Tako je agencija v letu 2014 obravnavala 850 vlog za izdajo deklaracije ter izdala 250 deklaracij novim proizvodnim napravam, od tega največ za proizvodne enote SPTTE in 599 deklaracij za proizvodne naprave, ki so že vpisane v register deklaracij in se jim je veljavnost obstoječe deklaracije iztekla. Proizvajalcem električne energije, ki so lastniki ali upravljalci proizvodnih naprav, je bilo izdanih 330 odločb o podpori v skupnem obsegu električne moči proizvodnih naprav okrog 43 MW. Od tega je bilo v sistem podpor vključenih 221

proizvajalcev, ki so lastniki proizvodnih enot, ki so bile v letu 2014 na novo vključene v sistem, in 109 proizvajalcev, ki so izkazali upravičenost do podpore za proizvodne enote, za katere je bila obstoječim prejemnikom podpor podpora odvzeta, večinoma zaradi prodaje proizvodne naprave.

2.3.3.2 Določitev prispevka za zagotavljanje podpor

Agencija je v letu 2014 sodelovala z MzI pri pripravi Uredbe o načinu določanja in obračunavanja prispevkov za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije. Na podlagi sprejete uredbe je z Aktom o določitvi prispevkov za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije določila vrednosti prispevkov končnih odjemalcev električne energije po posameznih odjemnih skupinah, ki jih plačujejo v EUR/kW, ter prispevkov od porabe trdnih in tekočih fosilnih goriv, utekočinjenega naftnega in zemeljskega plina ter daljinske toplote pri končnih odjemalcih na prodajno enoto posameznega energenta. Vrednost prispevka končnih odjemalcev električne energije v EUR/kW je po posameznih odjemnih skupinah opredelila v enakih vrednostih, kot so bile določene v predhodnem aktu, pri določitvi vrednosti prispevkov za nekatere druge energente pa je agencija v letu 2014 upoštevala v uredbi opredeljene olajšave, ki so omilile vpliv uvedbe prispevkov na druge energente na gospodarstvo. Opredeljeni prispevki naj bi, ob predvideni porabi elektrike in ostalih fosilnih energentov ter daljinske toplote, zagotovili prihodke v skupni vrednosti 118 mio EUR.

2.3.3.3 Vodenje registra in izdajanje potrdil o izvoru

Za potrebe dokazovanja porekla električne energije agencija vodi register in izdaja potrdila o izvoru električne energije ter je v okviru navedenega vključena tudi v mednarodni sistem EECS (European Energy Certification System). V letu 2014 je bilo na zahtevo proizvajalcev izdanih za 4,7 TWh potrdil o izvoru, od tega 0,7 TWh na nacionalni ravni in 4 TWh prek mednarodnega sistema EECS. Poleg tega je bilo s strani agencije v sistemu EECS leta 2014 izdanih tudi za 10,1 GWh tržnih zelenih certifikatov RECS.

2.3.3.4 Napoved položaja proizvodnih naprav

Agencija je pripravila in v mesecu novembru objavila Napoved položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s soproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo za leto 2015. Napoved je izdelana skladno z določili uredbe in določa referenčno ceno električne energije, ki se uporabi v izračunu višine obratovalnih podpor električni energiji, proizvedeni iz OVE in v SPTE, ter referenčne cene zemeljskega plina, lesne biomase, koruzne silaže in premoga, ki se uporabijo pri določitvi vrednosti spremenljivega dela referenčnih stroškov v sistemu podpor elektriki, proizvedeni iz OVE in v SPTE.

2.3.4 Učinkovita raba energije

Agencija je v letu 2014, po uveljavitvi EZ-1, s katerim ji je bila naložena obveza poročanja in preverjanja doseganja prihrankov energije pri zavezancih, analizirala stanje in ukrepe, ki so jih zavezanci za energetska učinkovitost izvajali pred uveljavitvijo EZ-1 oziroma pred uveljavitvijo Uredbe o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih (Uradni list RS, št. 96/14), in preverila ukrepe ter načine spremljanja in preverjanja primerljivih obveznosti zavezancev v državah EU, predvsem tistih, ki že imajo določeno metodologijo spremljanja prihrankov energije pri zavezancih. Slednje bo agencija, poleg uzakonjene metodologije na nacionalni ravni, uporabila za opredelitev poročanja zavezancev za doseganje prihrankov v Sloveniji.

2.3.5 Nadzor nad delovanjem trga z električno energijo in zemeljskim plinom

2.3.5.1 Izvajanje monitoringa energetskega trga

Agencija je zadolžena za izvajanje monitoringa delovanja trga, ki ga lahko razdelimo na »ad-hoc« in stalno izvajanje aktivnosti spremljanja trga, in pokriva področja, opredeljena v EZ-1 in v uredbi REMIT. V ta namen mora agencija identificirati področja, ki so predmet monitoringa, razviti metodologijo za spremljanje zadevnih trgov, izvesti implementacijo metodologije v interne poslovne procese in izvajati monitoring energetskega trga. Za izvajanje monitoringa trga je treba razviti namenska programska orodja za zbiranje, shranjevanje in obdelavo podatkov s ciljem učinkovitega spremljanja skrbno izbranih kazalnikov, na podlagi katerih agencija sprejema ustrezne ukrepe za odpravljanje ovir za učinkovito delovanje trga. Za zagotovitev učinkovitega izvajanja monitoringa agencija sodeluje z drugimi regulativnimi organi na nacionalni in EU ravni. Agencija o izvajanju monitoringa objavi letno poročilo, lahko pa se odloči tudi za bolj pogosto poročanje na posameznih področjih monitoringa trga, če tako presodi.

Izvedene so bile naslednje ključne naloge:

- priprava in objava poročila o stopnji preglednosti in konkurenčnosti v okviru letnega poročila o stanju v energetiki za leto 2013;
- vzpostavitev nacionalnega registra udeležencev na trgu z energijo za potrebe REMIT in monitoringa trga na drugih področjih nadzora trga vključno z B2B integracijo registra s CEREMP registrom ACER;
- določitev ključnih kazalnikov za spremljanje trga na področju trga z električno energijo iz celotnega nabora skladno z EZ-1;
- priprava strokovnih podlag za izdelavo specifikacije zahtev za IT sistem za spremljanje trga z električno energijo;
- sodelovanje s sektorskimi regulatorji v regiji pri izgradnji kompetenc na področju REMIT in s ciljem vzpostaviti pogoje za učinkovito sodelovanje pri obravnavi primerov kršitev REMIT;
- aktivno stalno spremljanje stopnje preglednosti in konkurenčnosti na maloprodajnem trgu z električno energijo;
- posodobitev primerjalnih IT storitev na področju stroškov dobave električne energije in zemeljskega plina in zagotovitev skladnosti z EZ-1;
- priprava in uveljavitev splošnega akta za posredovanje podatkov za primerjavo cen;
- izvajanje ukrepov na podlagi ugotovljenega suma kršitev in sodelovanje v nadzornih postopkih drugih regulativnih organov;
- izvedeno visoko nivojsko snovanje arhitekture sistema za spremljanje trga;
- izvedena analiza komercialnih sistemov za ugotavljanje manipulacij in zlorab na veleprodajnem trgu z energijo.

Z izvedenimi nalogami so bili doseženi naslednji cilji:

- zagotovitev skladnosti internih procesov ter storitev agencije z nalogami, ki jih agenciji nalaga EZ-1;
- vzpostavitev pogojev za učinkovito izvedbo registracije REMIT, posodabljanje podatkov o udeležencih na trgu v skladu z REMIT ter zagotovitev podatkovnega jedra za izvajanje aktivnosti monitoringa trga na področju REMIT in širše;
- izgradnja ustrezne ravni kompetenc in sodelovanja na področju REMIT;
- uveljavitev nujno potrebnih podzakonskih podlag (splošni akti agencije).

Delno sta bila dosežena naslednja cilja:

- izdelava metodologije za spremljanje trga z energijo po EZ-1 in
- priprava na javno naročilo sistema za ugotavljanje manipulacij in zlorab na veleprodajnem trgu z energijo.

Delno doseganje ciljev je posledica pomanjkanja resursov za izvedbo naloge in se zaenkrat izkazuje kot delno odstopanje od načrtovanega obsega aktivnosti. Agencija zaradi pomanjkanja človeških virov tudi ni uspela potrditi zasnove zamisli sistema za spremljanje trga (pilotna implementacija), kar bo skušala doseči v letu 2015.

2.3.5.2 Pravila delovanja trga z električno energijo

Zaradi uskladitve z določili EZ-1 in odprave določenih pomanjkljivosti delovanja trga z električno energijo na vseh ravneh je operater trga Borzen v letu 2014 pripravil predlog sprememb Pravil za delovanje trga z elektriko in Pravil za izvajanje izravnalnega trga z elektriko. Predloga je posredoval agenciji, ki je pristojna za izdajo soglasja k pravilom. K obema predlogoma sprememb pravil je agencija podala svoje pripombe in zahteve za spremembe. Glede predloga Pravil za delovanje trga z elektriko v letu 2014 še ni prišlo do dogovora med agencijo in predlagateljem, zato agencija k njim še ni izdala soglasja. Sta pa agencija in Borzen uspela uskladiti besedilo spremenjenih Pravil za izvajanje izravnalnega trga z elektriko, tako da je svet agencije decembra 2014 izdal soglasje k tem pravilom.

2.3.6 Nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetske dejavnosti

Agencija nadzira izvajanje določb EZ-1 s področja trga z elektriko in zemeljskim plinom ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov, razen v primerih, ki po tem zakonu spadajo v pristojnost posameznih pristojnih inšpekcij. Agencija nadzira tudi izvajanje določb uredb Evropske unije s področja notranjega trga z elektriko in zemeljskim plinom.

Nadzor, ki ga izvaja agencija, je v bistvu inšpekcijski nadzor, saj EZ-1 določa, da se glede vprašan postopka nadzora uporabljajo določbe zakona, ki urejajo inšpekcijski nadzor. Zakon tudi zelo natančno našteva pooblastila agencije v zvezi z izvajanjem inšpekcijskega nadzora, s čimer daje agenciji ustrezne pravice do preiskovanja ter izrekanja učinkovitih in odvrtilnih kazni. Agencija vodi postopek nadzora in izreka nadzorne ukrepe po uradni dolžnosti.

Agencija odloča tudi o prekrških za kršitve EZ-1 in na njegovi podlagi izdanih predpisov, katerih izvajanje nadzira kot prekrškovni organ v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

V letu 2014 je agencija prejela v reševanje 20 zadev s področja nadzora, od tega jih je bilo devet pravočasno rešenih, eno zadevo je odstopila v reševanje pristojnemu inšpektoratu, deset pa jih je še v postopku reševanja. Največ ugotovljenih kršitev je bilo na področju nepravilne objave splošno veljavnih pogojev v zvezi z dobavo zemeljskega plina (kršitev petega odstavka 172. člena EZ-1), za kar je agencija izrekla opozorilo po 53. členu Zakona o prekrških. Nadalje so bile ugotovljene tudi kršitve Akta o preventivnem načrtu ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom, kjer so bile kršitve med postopkom odpravljene, zato je agencija izrekla opozorilo na podlagi prvega odstavka 431. člena EZ-1. Prav tako so bile v postopku nadzora ugotovljene kršitve 48. člena EZ-1 (povezane s pogodbo o dobavi in splošnimi dobavnimi pogoji), kjer so bile kršitve v postopku nadzora odpravljene, zato je agencija prav tako izrekla opozorilo po Zakonu o prekrških ter postopke nadzora s sklepom ustavila.

2.3.7 Spremljanje in spodbujanje razvoja trga z energijo

2.3.7.1 Pametna omrežja in napredna merilna infrastruktura

Pametna omrežja so v bistvu investicije v IKT sisteme in storitve, s katerimi upočasnimo ali zamaknemo tradicionalne investicije v elektroenergetski sistem (ojačitve omrežja). Pri tem ne gre za sistemsko transformacijo vseh konvencionalnih investicij v pametna omrežja, temveč le izbranih na podlagi kriterija doseganja stroškovne učinkovitosti. Pametna omrežja omogočajo razvoj novih energetskih storitev, ki so značilne za t. i. pametne trge. Uvajanje pametnih omrežij izpostavlja problematiko zagotavljanja »kibernetske varnosti«, še posebej v povezavi s kritično infrastrukturo. Sektorski regulatorji morajo zaradi tega odigrati aktivno vlogo v sodelovanju z DG ENER, ENISA in CEER.

Napredna merilna infrastruktura (AMI) je eden izmed gradnikov razvoja pametnih omrežij. Pri sedaj prepoznavnih možnostih in koristih, ki jih bodo pametna omrežja nudila, dinamika množičnega

uvajanja pametnih števec ne predstavlja izključnega gradnika, temveč bo agencija napredne merilne sisteme obravnavala večnamensko. Pomemben pokazatelj obratovalnih stanj v omrežju, ki bodo evidentirana tudi s pomočjo napredne merilne infrastrukture, bo vplival na naložbe in posledično na stroške poslovanja reguliranih podjetij.

Pametna omrežja so v Sloveniji trenutno večinoma v fazi izvajanja pilotnih projektov. Agencija skladno s strategijo AREDOP skuša postopoma prilagajati svojo metodologijo reguliranja, da ne ovira investicij v pametna omrežja ob upoštevanju določenih kriterijev. Pomemben del aktivnosti na tem področju je torej osredotočen na določitev kriterijev za uvajanje pametnih omrežij ter mehanizmov spodbud. Izvedene so bile naslednje ključne naloge:

- analiza dobre prakse reguliranja pametnih omrežij v EU,
- izvedba zaključnih aktivnosti v zvezi s študijo stroškov in koristi uvajanja naprednih merilnih sistemov,
- priprava izhodišč in strokovnih podlag za vladno uredbo o uvajanju naprednih merilnih sistemov,
- izvedba ocene vlog za pridobitev dodatne spodbude za izbrane projekte uvajanja pametnih omrežij,
- analiza stanja na področju zagotavljanja kibernetske varnosti v elektroenergetskem sistemu,
- analiza možnosti nadgradnje omrežninske metodologije s podporo izbranim pilotnim projektom na področju prilagajanja odjema (dinamične tarife),
- vključitev v delovno skupino CEER CS (Cyber security),
- sodelovanje v vaji Cyber Europe 2014.

Z izvedenimi nalogami so bili doseženi naslednji cilji:

- vzpostavitev pogojev za pospešeno uvajanje naprednih merilnih sistemov v skladu z rezultati študije,
- vzpostavitev sistematičnega pristopa pri obravnavi problematike kibernetske varnosti v EES, vzpostavitev sodelovanja s pristojnimi organizacijami na nacionalni in EU ravni in
- priprava izhodišč za nadgradnjo metodologije reguliranja s ciljem omogočati razvoj pametnih omrežij.

Delno je cilj dosežen le na področju naprednih merilnih sistemov, kjer je agencija aktivno prispevala k pripravi vsebine vladne uredbe, ki pa žal kljub usklajevanju z distributerji ni bila uveljavljena.

2.3.7.2 Elektromobilnost

Elektromobilnost je sicer v Sloveniji še v razvojni fazi, je pa na podlagi EZ-1 dodeljena pristojnost in naloga SODO na področju razvoja polnilne infrastrukture, kar zahteva dodatno pozornost regulatorja. V okviru strategije AREDOP agencija izvaja javni posvetovalni proces s ciljem določiti ustrezne usmeritve, ki bodo olajšale razvoj na tem področju in prispevale k odpravi regulatornih ovir. Izvedene so bile naslednje ključne naloge:

- analiza odzivov na 1. fazo javnega posvetovanja,
- priprava in objava posvetovalnega dokumenta »Elektromobilnost – 2. cikel«,
- analiza odzivov na 2. fazo javnega posvetovanja.

Agencija je načrtovala objavo smernic na področju uvajanja elektromobilnosti, kar pa ji zaradi pomanjkanja resursov ni uspelo. V vsakem primeru pa je z objavo posvetovalnega dokumenta, analizo odzivov nanj in z bilateralnim delovanjem na podlagi zaključkov iz posvetovalnega procesa AREDOP aktivno prispevala k vzpostavitvi pogojev za učinkovito uvajanje elektromobilnosti v Sloveniji (zas-tavljen cilj je torej delno dosežen). Agencija načrtuje pripravo in objavo smernic v letu 2015.

2.3.7.3 Izmenjava podatkov na energetske trgu

Agencija mora prispevati k usklajevanju postopkov izmenjave podatkov za najpomembnejše tržne procese na regionalni ravni. Eden izmed temeljnih pogojev za usklajevanje na regionalni ravni je uporaba razpoložljivih odprtih standardov v procesih na maloprodajnem in veleprodajnem trgu na

nacionalni ravni, saj se tako posredno zmanjšujejo odstopanja na regionalni ravni oziroma krepi-
mo pozicijo v postopkih usklajevanja z drugimi državami članicami. Obenem odpravljamo ovire za
vstop na trg novim udeležencem. Zahteve po bolj učinkovitih procesih izmenjave podatkov na trgu
z električno energijo (menjava dobavitelja, izmenjava merilnih podatkov, obračun odstopanj itd.),
razvoj novih energetske storitev za zagotavljanje energetske učinkovitosti (npr. prilagajanje odje-
ma) in uvajanje novih tehnologij (npr. elektromobilnost) zahtevajo uporabo razpoložljivih odprtih
standardov na področju modelov izmenjave podatkov in področju identifikacije podatkovnih entitet,
ki nastopajo v izmenjavi podatkov. Na tem področju so bile izvedene naslednje ključne naloge:

- aktivno sodelovanje v Sekciji IPET in v eBlX na področju harmonizacije procesov izmenjave podatkov na trgu z energijo,
- izvajanje posvetovalnega procesa AREDO na področju izmenjave podatkov o proizvodnji iz OVE/SPTTE s pripravo osnutka odziva agencije,
- priprava in uveljavitev splošnega akta za posredovanje podatkov agenciji,
- implementacija ustrezne ravni informacijske varnosti pri izmenjavi podatkov med agencijo in drugimi deležniki ob upoštevanju zahtev REMIT.

Z izvedenimi nalogami so bili doseženi naslednji cilji:

- uveljavitev uporabe dobrih praks in odprtih standardov v elektronski izmenjavi podatkov na področju zemeljskega plina in
- zagotovitev ustrezne interne ravni informacijske varnosti v elektronski izmenjavi podatkov.

Odstopanje od zastavljenih ciljev ugotavljamo na področju postavitve učinkovitega koncepta izme-
njave podatkov o proizvodnji iz OVE/SPTTE v energetske sektorju. Agencija zaradi pomanjkanja
resursov ni uspela javno objaviti smernic za zagotovitev učinkovite izmenjave podatkov na tem
področju, kar bo izvedeno v letu 2015.

2.3.8 Varstvo pravic odjemalcev

V Sloveniji je varstvo potrošnikov sistemsko urejeno z Zakonom o varstvu potrošnikov in Zako-
nom o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, katerih izvajanje nadzira Tržni
inšpektorat Republike Slovenije. EZ-1 v določenih primerih kot varuha pravic odjemalcev in tudi
potrošnikov določa agencijo.

Agencija skrbi za varstvo pravic odjemalcev z:

- zagotavljanjem ustrezne obveščenosti odjemalcev o njihovih pravicah, povezanih z dostopom do omrežij ter dobavo elektrike in zemeljskega plina;
- odločanjem v sporih med uporabniki sistema elektrike oziroma zemeljskega plina in operaterji teh sistemov oziroma operaterjem trga z elektriko;
- z odločanjem o pritožbah uporabnikov sistema zoper odločbe o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev, ki jih izdajajo operaterji sistemov elektrike in zemeljskega plina, in
- nadzorom nad zakonitostjo dela izvajalcev energetske dejavnosti.

2.3.8.1 Reševanje sporov

Če se spor nanaša na obveznosti, ki izvirajo iz uredbe Evropske unije, EZ-1 ali na njegovi podlagi
izdanega podzakonskega akta ali akta za izvrševanje javnih pooblastil, je agencija pristojna za
odločanje v naslednjih sporih iz razmerij med uporabniki sistema elektrike oziroma zemeljskega
plina in operaterji oziroma operaterjem trga z elektriko:

- o dostopu do sistema,
- v zvezi z obračunanim zneskom za uporabo sistema,
- v zvezi s kršitvami sistemskih obratovalnih navodil,

- v zvezi z ugotovljenimi odstopanji in zneski za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj ter v zvezi s kršitvami splošnih aktov, ki urejajo odstopanja in njihovo izravnavo in za katere tako določa EZ-1 (npr. o sporih, ali je določena oseba zaščiten odjemalec).

V letu 2014 je agencija prejela v obravnavo 21 vlog za reševanje sporov. Iz prejšnjega obdobja je agencija odločala v dveh sporih. Večina vlog je bila s področja električne energije, le ena zahteva za odločanje je bila s področja zemeljskega plina. V tem obdobju so bili vloženi trije upravni spori na Upravno sodišče. V postopkih glede reševanja sporov so prevladovala odločanja, vezana predvsem na nepravilno delovanje merilnih oziroma krmilnih naprav. Rešenih je bilo 19 vlog, dve zadevi pa sta bili ob koncu poročevalnega obdobja še nerešeni.

2.3.8.2 Odločanje o pritožbah

O izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev na sistem elektrike ali zemeljskega plina odloča operater z odločbo v upravnem postopku. Agencija odloča o pritožbi zoper odločbo o soglasju na drugi stopnji.

V letu 2014 je agencija prejela 32 vlog za reševanje pritožb zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev. V postopkih o pritožbah zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev je prevladovalo odločanje glede nerešenih solastniških razmerij pri izdaji soglasja za priključitev ter nepravilne razvrstitve v odjemne skupine. Od 32 prejetih vlog je agencija rešila 29 zadev, tri zadeve pa so bile prenesene v naslednje poročevalno obdobje.

2.3.8.3 Skupna kontaktna točka

Za odjemalce in varstvo njihovih pravic je zelo koristna vzpostavitev tako imenovane skupne kontaktne točke, ki jo vodi agencija. Z njo se gospodinjstvom in malim poslovnim odjemalcem elektrike in zemeljskega plina zagotavlja dostop do vseh potrebnih informacij o njihovih pravicah, veljavnih predpisih in splošnih aktih za izvrševanje javnih pooblastil, pogodbah, postopkih, pravnih sredstvih, primerjavi cen na trgu z energijo in podobno.

V skupni kontaktni točki mora agencija odjemalcem zagotoviti dostop najmanj do naslednjih informacij: o načinih obravnave pritožb v primeru spora z dobaviteljem ali operaterjem distribucijskega sistema; veljavnih tarifah omrežnine ter splošno veljavnih pogojih v zvezi z uporabo omrežja; primerjavi veljavnih rednih cenikov ponudnikov elektrike in zemeljskega plina za gospodinjstve in male poslovne odjemalce, brez primerjave akcijskih ali paketnih cenikov; načinu pridobitve podatkov o njihovi porabi; pravicah do zasilne oskrbe ali nujne oskrbe; kakovosti napetosti, zanesljivosti oskrbe ter komercialni kakovosti oziroma pravice do oskrbe z zemeljskim plinom določene kakovosti po razumni ceni ter o pravici do menjave dobavitelja.

Za namene vzpostavitve skupne kontaktne točke, katere sestavni del je primerjalnik stroškov oskrbe na trgu z elektriko in zemeljskim plinom, je agencija v letu 2014 sprejela tudi splošni akt, ki ureja pravila posredovanja podatkov o cenah in način uporabe sistema, ki so potrebni za vodenje navedenega primerjalnika.

Agencija odjemalcem zagotavlja ažuren in točen dostop do informacij odjemalcev z objavami na svoji spletni strani, prav tako pa tudi z neposrednim, ustnim ali pisnim posredovanjem informacij. Skupno kontaktno točko na področju elektrike in zemeljskega plina je vzpostavila septembra 2014.

2.3.9 Mednarodne dejavnosti agencije

2.3.9.1 Mednarodne obveznosti po zakonodaji EU

Agencija je v okviru svojih nalog aktivna tudi na področju mednarodnega sodelovanja in v skladu z energetskega zakonom je dolžna sodelovati z Agencijo za sodelovanje evropskih energetskih re-

gulatorjev (ACER). V letu 2014 smo izpolnili obveznosti, ki izhajajo iz evropske energetske zakonodaje in iz članstva v mednarodnih organizacijah.

V letu 2014 se je predstavnik agencije udeleževal sestankov odbora regulatorjev ACER, ki so potekali v Ljubljani ali Bruslju. Sodelavci agencije so se udeleževali sestankov delovnih skupin in podskupin, strokovni sodelavci pa spremljajo delo skupin tudi kot opazovalci. Aktivni smo zlasti v skupini za nadzor trga, v okviru katere potekajo tudi priprave na implementacijo uredbe REMIT. Sodelavec agencije je sopredsednik delovne podskupine za informacijske rešitve izmenjave podatkov in izvedbe registracije udeležencev na trgu (REMIT IT Task Force).

Z izpolnitvijo baze podatkov in posameznih vprašalnikov s področja trgov električne energije in zemeljskega plina smo posredovali zahtevane podatke za pripravo že tretjega skupnega poročila ACER/CEER – Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets in 2013.

Udeležili smo se tudi druge letne konference ACER, ki je pod naslovom REMITage meseca junija potekala v Ljubljani, ter zasedanj Madridskega foruma za plin in Firenškega foruma za električno energijo, ki ju organizira Evropska komisija.

Tudi v letu 2014 so se nadaljevale priprave novih pravil omrežij za elektriko in plin, ki bodo urejala skupni notranji energetski trg. ACER v delovnih skupinah najprej pripravi okvirne smernice, ki jih morata nato ENTSO-E in ENTSO-G upoštevati pri pripravi pravil. Nacionalni regulatorji morajo smernice in mnenja ACER redno spremljati, po potrebi dopolnjevati in potrjevati.

Z Evropsko komisijo, natančneje z Generalnim direktoratom za energijo (DG Energy), so v letu 2014 potekali usklajevalni pogovori in sestanki na temo vlog za pridobitev izvetja iz določb, ki urejajo dostop tretjih oseb za dva električna povezovalna voda med Italijo in Slovenijo, in glede izvetij iz zagotavljanja dvosmerne zmogljivosti na prenosnem omrežju zemeljskega plina na mejni točki med Slovenijo in Hrvaško.

Nadaljevalo se je delo na projektih skupnega interesa (PCI) in priprave metodologije za vrednotenje teh projektov. Vloga energetskih regulatorjev je zlasti v ocenjevanju projektov in določanju ključev delitev stroškov med državami ter pri oblikovanju mehanizmov, ki spodbujajo vlaganja.

Z novim Energetskim zakonom je agencija postala pristojni organ za zanesljivo oskrbo z zemeljskim plinom. Zaradi političnih razmer med Evropsko unijo, Rusko federacijo in Ukrajino je Evropska komisija zahtevala izvedbo t. i. stresnih testov (več v poglavju Zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom). Agencija je tako sodelovala v obširni in poglobljeni analizi stanja na trgu z zemeljskim plinom v Sloveniji.

Agencija sodeluje z regulativnimi organi v drugih državah članicah Evropske unije tudi v okviru Sveta evropskih energetskih regulatorjev (Council of European Energy Regulators – CEER). Sodelovanje poteka v okviru rednih mesečnih sestankov, spremljanjem dela delovnih skupin in odgovarjanjem na vprašalnike ustanov EU in posameznih nacionalnih regulatorjev. Vprašalniki so čedalje pogostejši način zbiranja podatkov za analize stanja posameznih segmentov energetskega trga v državah EU. Po navadi zahtevajo veliko podatkov, za pripravo odgovorov pa je potrebno sodelovanje strokovnjakov z različnih področij.

Agencija je v letu 2014 aktivno sodelovala v okviru delovne skupine CEER za reguliranje s spodbudami in primerjalne analize (The Task Force on Incentive Regulation and Benchmarking – IRB) pri izvedbi študije o izvedljivosti vseevropske primerjalne analize operaterjev prenosnih sistemov zemeljskega plina z delovnim nazivom »pe2Gas«. Z udeležbo na sestankih navedene skupine in delavnicah, v okviru katerih je potekala koordinacija z izvajalcem študije (skupina SUMICSID), je bilo izdelano vmesno poročilo. To je bilo predstavljeno v okviru posebne interaktivne delavnice v mesecu decembru 2014 tudi operaterjem prenosnih sistemov, ki so imeli v okviru tega srečanja možnost predstavitve svojih pogledov in stališč glede metodologije, načrtovanih postopkov in nabora podatkov, potrebnih za morebitno izvedbo primerjalne analize.

Prav tako je agencija v letu 2014 aktivno sodelovala v okviru posebne delovne skupine RAG (Regulator Advisory Group), ki jo sestavljajo predstavniki tistih regulatorjev, katerih države izvajajo trgovanje s prenosnimi zmogljivostmi prek spletne trgovalne platforme PRISMA (v ta sistem trgovanja s prenosnimi zmogljivostmi je vključena velika večina zahodnih evropskih držav, ki se jim je v letu 2014 pridružila tudi Slovenija). V okviru navedene delovne skupine se je v letu 2014 izvajal s strani sodelujočih regulatorjev neformalni nadzor nad razvojem in delovanjem trgovalne platforme (obravnavanje splošnih pogojev delovanja platforme, obravnava primernosti ključev za delitev stroškov razvoja delovanja trgovalne platforme, obravnavanje možnosti spremembe algoritma za stopnjevalno dražbo, obravnavanje tehničnih in ekonomskih vplivov glede povezovanja PRISMA z ostalimi nastajajočimi trgovalnimi platformami ...).

2.3.9.2 Druge mednarodne obveznosti

Agencija je dejavna tudi v različnih mednarodnih organizacijah in združenjih. Med drugim je aktivna članica sekcije IPET (izmenjava podatkov na energetske trgu) v okviru Energetske zbornice Slovenije (EzS). Glede na to dejavno sodelujemo tudi v združenju ebIX (Energy Business Information Exchange), ki je mednarodna organizacija za standardizacijo izmenjave podatkov na energetskih trgih.

Agencija je izdajatelj potrdil o izvoru električne energije v Sloveniji. Sodelavci so se udeleževali sestankov mednarodnega Združenja izdajateljev certifikatov (AIB). Pripravljena in na združenju potrjena so bila pravila izdajanja (Domain Protocol) potrdil o izvoru oziroma certifikatov za električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov energije (GO, RECS).

2.3.9.3 Mednarodni vprašalniki o delovanju energetskega trga

V letu 2014 je agencija za potrebe delovnih skupin ACER/CEER, ki skupaj pripravijo Market Monitoring Report, ter za Evropsko komisijo in posamezne nacionalne regulatorje izpolnila zelo veliko število vprašalnikov. Nekaj najpomembnejših je zbranih v razpredelnici:

Naslovnik	Naslov vprašalnika
Evropska komisija	Analysis of the present tariffs structures in the Union (electricity/gas)
CEER/ACER	Benchmark of the Quality of Supply
CEER/ACER	Changing technologies and their impact on the cost side
CEER/ACER	Consumers' issues – electricity/gas
CEER/ACER	Electricity Network Access – including RES-E Access (Art. 11 of Regulation 713/2009)
CEER/ACER	General regulatory issues – electricity/gas
CEER/ACER	Description of the retail market – electricity/gas
CEER/ACER	Gas Network Access (Art. 11 of Regulation 713/2009)
CEER/ACER	Description of the wholesale market – traded gas
CEER/ACER	Description of the wholesale market including production, import, export transit and storage - gas
CEER/ACER	Effective unbundling – electricity/gas
CEER/ACER	Description of the wholesale market incl. generation and cross border issues - electricity
CEER/ACER	Status of Transposition of the 3rd Package
CEER/ACER	Status Review on monitoring access to EU LNG terminals - Strategic discussion on the LNG role in Europe
CEER/ACER	REMIT implementation 2014
Evropska komisija	European Commission study on ITO Model

Naslovnik	Naslov vprašalnika
CEER	NRA VAT status 2014
CEER/ACER	Questionnaire on RES Support Schemes
ACER	Questionnaire on the geographical composition of SSE region
Nacionalni regulatorji	Questionnaire on authorisation of the incorporation of a large power plant into the electricity system
Nacionalni regulatorji	Capacity of interconnectors
Nacionalni regulatorji	Question on Article 26 of Directive 2009/72/EC on »Unbundling of distribution system operators«
Nacionalni regulatorji	Connection and disconnection charges of DSOs – electricity/gas
CEER	Questionnaire about renewable energies' incentives and barriers

2.3.10 Druge dejavnosti in storitve

2.3.10.1 Informacijski sistem in zagotavljanje IKT storitev

Na področju informacijske in komunikacijske tehnologije so bile poleg rednega vzdrževanja izvedene potrebne posodobitve računalniškega omrežja in strojne ter programske opreme, ki zagotavlja učinkovito delovanje informacijskega sistema in zahtevano stopnjo varnosti, razpoložljivosti in dostopnosti podatkov. Potekali so vzdrževanje in nadaljnji razvoj aplikacij, podatkovnih baz in programov za izmenjavo podatkov ter poslovnega informacijskega sistema vključno z dokumentnim sistemom. V sklopu tega so bili izvedeni naslednji projekti:

- nadgradnja portala za registracijo udeležencev na energetskem trgu (REMIT), kjer so bile glede na razvoj procesa vzpostavitve nadzora nad tržnimi udeleženci energetskega trga v EU (ACER) izvedene programske dopolnitve in vzpostavljena avtomatska izmenjava podatkov med slovenskim nacionalnim registrom in centralnim evropskim registrom CEREMP (Centralised European Register for Market Participants) tržnih udeležencev;
- nadgradnja aplikacije za poročanje z novimi funkcionalnostmi, vzpostavitev relacijske baze podatkov ter izdelava konceptualne zasnove arhitekturne prenove informacijskih rešitev za poročanje iz vidika konsolidacije ter prehoda na e-hrambo;
- projekt prenove spletne strani, ki je zajemal konceptualno in funkcionalno prenovo ter vzpostavitev ustreznega urejevalnika na najsodobnejši informacijski platformi;
- izvedba novega koncepta ter potrebnih sprememb in dopolnitev aplikacije za primerjalne e-storitve (Primerjalnik stroškov oskrbe), ki so bile potrebne zaradi spremenjenih zahtev skladno z EZ-1.

2.3.10.2 Odnosi z javnostmi

Tudi v letu 2014 je bila agencija za medije in s tem slovensko javnost pomemben vir informacij s področja energetike. Januarja so bila vprašanja največkrat povezana s cenami električne energije in zemeljskega plina ter s pričakovano vlogo agencije po sprejetju novega energetskega zakona. Februarja so bili v ospredju zanimanja vremenska ujma in njene posledice za elektroenergetsko omrežje, morebitne spremembe omrežnine in podatki o čezmejnem prenosu električne energije. Marca je bil za medije najbolj aktualen novi Energetski zakon, aprila pa cene električne energije in primerjalnik cen na spletni strani agencije v luči sprememb, ki jih je prinesel zakon. Maja je bil v ospredju zemeljski plin, predvsem z vidika cen in trgovanja ter pričakovanj glede dogajanj na plinskem trgu. Še vedno je bila za medije aktualna nova vloga regulatorja, kot je zapisana v zakonu. V poletnih mesecih je bilo sodelovanja z mediji manj, vprašanja so se nanašala predvsem na obnovljive vire energije in menjave dobavitelja. Jeseni so medije najbolj zanimali zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom v luči ukrajinske krize in različni vidiki menjave dobavitelja, ki so bili povezani tudi z akcijo Zveze potrošnikov Slovenije »Zamenjaj in prihrani«. Konec leta se je ponovno

povečalo število vprašanj s področja obnovljivih virov energije, pričakovanih sprememb na področju cen energentov in načrtov agencije za leto 2015.

Skupaj je bilo v letu 2014 skoraj 400 objav v medijih, v katerih je bila neposredno omenjena agencija, veliko pa je bilo tudi število prispevkov, v katerih agencija ni bila omenjena, bila pa je vir informacij za njihove ustvarjalce. Največ prispevkov z geslom agencije oziroma slaba polovica je bilo objavljenih v tiskanih medijih (na prvih treh mestih so Finance, Dnevnik in Delo), nekoliko manjši delež so imele objave v spletnih medijih, bistveno manj pa objave tiskovnih agencij, radijskih in televizijskih postaj.

Agencija je organizirala tudi nekaj dogodkov za strokovno javnost, sodelovala pa je tudi na različnih dogodkih drugih organizatorjev. Sodelavci agencije so se udeležili različnih konferenc, seminarjev in strokovnih srečanj z udeleženci trgov z električno energijo in zemeljskim plinom v Sloveniji in tujini. Na srečanjih so sodelovali s prispevki v zvezi z dogajanjem na trgih in izvajanjem regulativnega okvira za elektroenergetska omrežja in omrežja zemeljskega plina, nadzorom energetskega trga in novimi energetske storitvami. Doma in v tujini so v letu 2014 sodelavci agencije predstavili več kot 20 različnih strokovnih prispevkov.

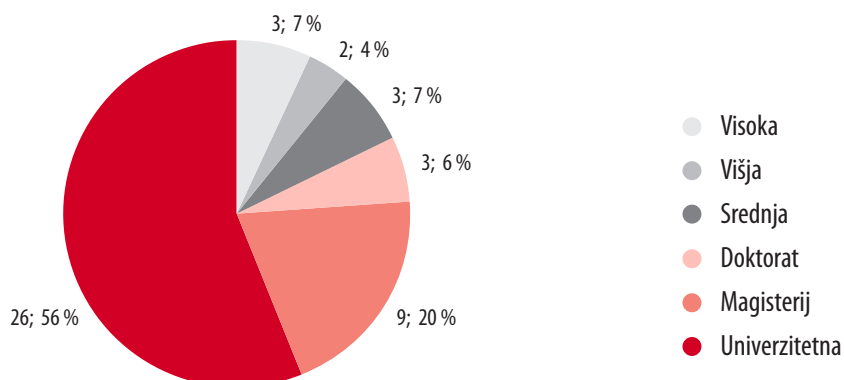
Zaradi spremembe imena agencije je bilo treba spremeniti logotip agencije in s tem priročnik celostne grafične podobe. Odločili smo se za kar se da majhno spremembo, saj smo z dosedanjim logotipom že dosegli prepoznavnost agencije, naš cilj pa je bil tudi, da so stroški čim manjši. Poskrbeli smo za spremembo oziroma zamenjavo vseh najpomembnejših izvedbenih različic, pomembnih za delovanje agencije.

2.3.11 Kadrovska struktura in trajnostni razvoj znanja

Skladno z omejitvami zaposlovanja dodatnih zaposlitev v letu 2014 ni bilo, konec leta je bilo v agenciji 46 zaposlenih za nedoločen čas, enako kot leto prej. Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur je bilo 45, letna odsotnost zaradi bolniškega staleža pa je znašala 1,5 zaposlenega.

Kadrovska struktura po strokah je naslednja: 19 delavcev tehnične stroke (41 %), 16 delavcev ekonomske stroke (35 %), 7 delavcev pravne stroke (15 %) in 4 delavci drugih strok (9 %). Izobrazbena struktura zaposlenih v agenciji je visoka, saj ima 82 % zaposlenih najmanj univerzitetno izobrazbo (Slika 2).

Slika 2: Izobrazbena struktura zaposlenih

Vir: agencija

Agencija trajnostno razvija strokovno usposobljenost zaposlenih za izvajanje regulativnega procesa in drugih zakonskih nalog. Za potrebe izpopolnjevanja znanja in usposobljenosti so se zaposleni, skladno s potrebami delovnega procesa, udeleževali različnih konferenc, strokovnih srečanj oziroma izobraževanj. Zajeta so bila predvsem področja regulacije trgov z električno energijo in zemeljskim plinom, energetske in ekonomske regulative ter naložb, kakovosti oskrbe z električno energijo, dostopa do omrežij in čezmejnega trgovanja, delovanja trgov z električno energijo v sosednjih državah, regijah in EU, zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom, uvajanja novih tehnologij (pametna omrežja, elektromobilnost) ter obnovljivih virov energije in sproizvodnje. Delavci agencije so se dodatno izobraževali in izpopolnjevali tudi na področju evropske in slovenske zakonodaje, še posebno na področjih, ki so pomembna za delovanje in poslovanje agencije kot pravne osebe javnega prava. Poglobljena znanja s področja energetske regulative nudijo specializirana izobraževanja združenja evropskih regulatorjev CEER in Firenške šole regulatorjev (FSR), ki so organizirana po različnih stopnjah zahtevnosti. Sodelavci agencije so se udeležili več izobraževalnih delavnic CEER s področja nadzora energetskega trga, dva sodelavca pa sta končala letni študij reguliranja na FSR, ki je potekal v obliki delavnic in študija na daljavo.

2.4 DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV

2.4.1 Opisni in fizični kazalniki

Kazalniki uspešnosti delovanja agencije so predvsem:

- pravočasno izpeljani postopki, ki jih določa zakon,
- izdelki iz programa dela in njihova vsebinska ustreznost,
- opravljene storitve iz programa dela.

Agencija je izpolnila svoje naloge po teh kazalnikih. Postopki, ki jih je agencija izvajala skladno z Zakonom o upravnem postopku, so bili končani v zakonsko predpisanih rokih. Na področju odločanja v sporih in o pritožbah ter pri nadzoru zakonitosti so bile vse zahteve za odločanje obravnavane v zakonitem roku. Narejeni so bili načrtovani izdelki iz programa dela in opravljene načrtovane storitve.

2.4.2 Finančni kazalniki

Program dela in finančni načrt za leto 2014 je bil sprejet na 38. redni seji sveta Javne agencije RS za energijo 22. oktobra 2013 in nato dopolnjen na podlagi izhodišč Ministrstva za infrastrukturo in prostor na 27. izredni seji 4. februarja 2014. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor je 27. februarja 2014 k načrtu dalo soglasje v skladu s šestim odstavkom 48. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (Uradni list RS, št. 104/12, 46/13 in 61/13).

V tabelarnem pregledu na naslednjih straneh so po načelu denarnega toka prikazani realizacija finančnega načrta agencije za leti 2013 in 2014 po posameznih vrstah prihodkov in odhodkov ter indeksi v primerjavi z načrtovanimi vrednostmi za leto 2014.

A. IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

V evrih

	Realizacija FN 2013	Finančni načrt 2014	Realizacija FN 2014	Indeks real. 2014 / FN 2014
I. SKUPAJ PRIHODKI	2.830.271	2.986.050	2.756.152	92,3
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (A + B)	2.830.271	2.986.050	2.756.152	92,3
A. Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	0	
7400 a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	0	0	0	
7401 b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	0	0	0	
7402 c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	0	0	0	
7403, 7404 d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	0	0	0	
del 740 e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij				
741 f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije				
B. Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	2.830.271	2.986.050	2.756.152	92,3
del 7130 Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe	13.209		19.539	
del 7102 Prejete obresti	354	300	497	165,7
del 7100 Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki				
del 7141 Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	2.802.274	2.983.750	2.721.829	91,2
72 Kapitalski prihodki	7.942		10.237	
730 Prejete donacije iz domačih virov				
731 Prejete donacije iz tujine				
786 Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije				
787 Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	6.492	2.000	4.050	202,5
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	0	0	0	
del 7130 Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu				
del 7102 Prejete obresti				
del 7103 Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja				
del 7100 Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki				
del 7141 Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe				
II. SKUPAJ ODHODKI	2.812.988	2.968.190	2.681.768	90,4
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	2.812.988	2.968.190	2.681.768	90,4
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.546.358	1.478.147	1.462.500	98,9
del 4000 Plače in dodatki	1.446.073	1.383.262	1.361.468	98,4
del 4001 Regres za letni dopust	29.769	7.644	7.398	96,8
del 4002 Povračila in nadomestila	55.545	63.175	58.380	92,4
del 4003 Sredstva za delovno uspešnost	7.185	5.953	11.021	185,1
del 4004 Sredstva za nadurno delo	6.920	9.268	6.830	73,7
del 4005 Plače za delo nerezidentov po pogodbi				
del 4009 Drugi izdatki zaposlenim	866	8.845	17.403	196,8

	Realizacija FN 2013	Finančni načrt 2014	Realizacija FN 2014	Indeks real. 2014 / FN 2014
B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	245.186	227.890	226.858	99,5
del 4010 Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	128.591	122.817	121.219	98,7
del 4011 Prispevek za zdravstveno zavarovanje	103.954	98.392	98.973	100,6
del 4012 Prispevek za zaposlovanje	873	833	828	99,4
del 4013 Prispevek za starševsko varstvo	1.465	1.388	1.396	100,6
del 4015 Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	10.303	4.460	4.442	99,6
C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	699.028	949.153	802.909	84,6
del 4020 Pisarniški in splošni material in storitve	328.669	509.490	445.939	87,5
del 4021 Posebni material in storitve	1.526	2.040	1.858	91,1
del 4022 Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	64.305	80.600	53.454	66,3
del 4023 Prevozni stroški in storitve	62.302	55.998	40.022	71,5
del 4024 Izdatki za službena potovanja	62.086	71.094	52.365	73,7
del 4025 Tekoče vzdrževanje	62.430	105.876	101.381	95,8
del 4026 Poslovne najemnine in zakupnine	10.307	14.555	12.573	86,4
del 4027 Kazni in odškodnine				
del 4029 Drugi operativni odhodki	107.403	109.500	95.317	87,0
403 D. Plačila domačih obresti				
404 E. Plačila tujih obresti				
410 F. Subvencije				
411 G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom				
412 H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam				
413 I. Drugi tekoči domači transferji				
J. Investicijski odhodki	322.416	313.000	189.501	60,5
4200 Nakup zgradb in prostorov				
4201 Nakup prevoznih sredstev	15.000			
4202 Nakup opreme	51.429	150.000	43.685	29,1
4203 Nakup drugih osnovnih sredstev	6.003	15.000		
4204 Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije				
4205 Investicijsko vzdrževanje in obnove	560	15.000	18.137	120,9
4206 Nakup zemljišč in naravnih bogastev				
4207 Nakup nematerialnega premoženja	249.424	133.000	125.179	94,1
4208 Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring			2.500	
4209 Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog				
2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	0	0	0	
del 400 A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 482				
del 401 B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 483				
del 402 C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 484				
III. PRESEŽEK (PRIMANJKLJA) PRIHODKOV NAD ODHODKI (I. – II.)	17.283	17.860	74.384	416,5

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

V evrih

		Realizacija FN 2013	Finančni načrt 2014	Realizacija FN 2014	Indeks real. 2014 / FN 2014
75	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750 + 751 + 752)	0	0	0	
750	Prejeta vračila danih posojil				
751	Prodaja kapitalskih deležev				
752	Kupnine iz naslova privatizacije				
44	V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440 + 441 + 442 + 443)	0	0	0	
440	Dana posojila				
441	Povečanje kapitalskih deležev in finančnih naložb				
442	Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije				
443	Povečanje namenskega premoženja v javnih skladih in drugih pravnih osebah javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti				
	VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV. – V.)	0	0	0	

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

V evrih

		Realizacija FN 2013	Finančni načrt 2014	Realizacija FN 2014	Indeks real. 2014 / FN 2014
50	VII. ZADOLŽEVANJE (500 + 501)	0	0	0	
500	Domače zadolževanje				
501	Zadolževanje v tujini				
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (550 + 551)	0	0	0	
550	Odplačila domačega dolga				
551	Odplačila dolga v tujino				
	IX. NETO ZADOLŽEVANJE (VII. – VIII.)	0	0	0	
	X. POVEČANJE (ZMANJŠANJE) SREDSTEV NA RAČUNIH (I. + IV. + VII. – II. – V. – VIII.)	17.283	17.860	74.384	416,5
	XI. NETO FINANCRANJE (VI. + VII. – VIII. – X. = –III.)	–17.283	–17.860	–74.384	416,5

V letu 2014 je agencija po načelu denarnega toka realizirala 92,3 % vseh načrtovanih prihodkov in 90,4 % vseh načrtovanih odhodkov ter izkazala presežek prihodkov nad odhodki v vrednosti 74.384 evrov.

Vsi prihodki agencije v letu 2014 so bili doseženi s področja opravljanja javne službe. Med drugimi nedavčnimi prihodki so izkazani prihodki iz deleža cene za uporabo omrežij v skupni vrednosti 2.721.829 evrov, od tega so bili prihodki iz deleža cene za uporabo elektroenergetskih omrežij realizirani v vrednosti 2.114.045 evrov (78-odstotni delež), prihodki iz deleža cene za uporabo omrežij zemeljskega plina pa v vrednosti 607.784 evrov (22-odstotni delež). Razen tega je agencija v letu 2014 dosegla prihodke od prodaje blaga in storitev v vrednosti 19.539 evrov; to so prihodki od uporabe sistema EECS. Preostali prihodki se nanašajo na prihodke od prodaje opreme, izločene iz uporabe, v vrednosti 10.237 evrov, prejete obresti za sredstva na podračunu državne zakladnice v vrednosti 497 evrov ter na prejeta sredstva ACER in Evropske komisije iz naslova povračil potnih stroškov zaposlenih v skupni vrednosti 4050 evrov.

Med tekočimi odhodki je bilo v letu 2014 realiziranih 1.462.500 evrov za plače in druge izdatke zaposlenim, 226.858 evrov za prispevke delodajalcev za socialno varnost in 802.909 evrov za izdatke za blago in storitve. Investicijski odhodki za nakup in gradnjo osnovnih sredstev so znašali 189.501 evro.

2.4.3 Rezultati izvajanja programa dela

Agencija je nadzirala izvajanje regulativnega okvira za elektroenergetska omrežja in za omrežja zemeljskega plina, s čimer je zagotavljala stabilne razmere poslovanja reguliranih podjetij. Agencija je z ekonomsko regulativo v postopku ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira za elektroenergetska omrežja odjemalcem zagotovila, da se stroškovna neučinkovitost systemskega operaterja v letu 2013 (3,9 mio EUR) in distribucijskega operaterja v letu 2013 (18,2 mio EUR) ne bo odražala v tarifah za omrežnino. Ravno tako je z ekonomsko regulativo v postopku ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira za omrežja zemeljskega plina odjemalcem zagotovila, da se stroškovna neučinkovitost operaterja prenosnega sistema v letu 2013 (2,1 mio EUR) in operaterjev distribucijskega sistema v letu 2013 (3,2 mio EUR) ne bo odražala v tarifah za omrežnino.

Agencija je izdajala proizvodne deklaracije in odločbe o podporah za OVE in SPTE, izdajala pa je tudi potrdila o izvoru električne energije iz obnovljivih virov in tržne zelene certifikate (RECS). V letu 2014 je obravnavala 850 vlog za izdajo deklaracije ter izdala 250 deklaracij novim proizvodnim napravam, od tega največ za proizvodne enote SPTE, in 599 deklaracij za proizvodne naprave, ki so že vpisane v register deklaracij in se jim je veljavnost obstoječe deklaracije iztekla. Izdanih je bilo 330 odločb o podpori v skupnem obsegu električne moči proizvodnih naprav okrog 43 MW. V letu 2014 je bilo izdanih za 4,7 TWh potrdil o izvoru, in za 10,1 GWh tržnih zelenih certifikatov RECS.

Na področju nadzora nad zakonitostjo je agencija prejela v reševanje 20 zadev s področja nadzora, od tega jih je bilo devet pravočasno rešenih, eno zadevo je odstopila v reševanje pristojnemu inšpektoratu, deset pa jih je še v postopku reševanja.

V letu 2014 je agencija prejela v obravnavo 21 vlog za reševanje sporov. Iz prejšnjega obdobja je odločala v dveh sporih. Večina vlog je bila s področja električne energije, le ena zahteva za odločanje je bila s področja zemeljskega plina. Rešenih je bilo 19 vlog, dve zadevi pa sta bili ob koncu poročevalnega obdobja še nerešeni. Obravnavala je tudi 32 pritožb zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev, od katerih je rešila 29 zadev, tri zadeve pa so bile prenesene v naslednje poročevalno obdobje.

Sprejetih je bilo sedem splošnih aktov agencije za izvrševanje pooblastil in dva dopolnjena akta, dva splošna akta agencije sta bila ob koncu leta v javni obravnavi, izdanih pa je bilo tudi sedem soglasij k aktom izvajalcev energetske dejavnosti.

Agencija je zastopala interese Slovenije v organih EU in ACER, pri sprejemanju aktov EU in pri razvoju energetskih trgov v okviru posameznih regij.

Agencija je z izdelavo Poročila o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2013 pripomogla k izboljševanju preglednosti trgov z električno energijo in zemeljskim plinom ter obveščenosti strokovne in splošne javnosti.

2.4.4 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti

Agencija je v letu 2014 z razpoložljivimi sredstvi ravnala gospodarno in učinkovito, saj je za izvedbo nalog porabila bistveno manj sredstev, kot je bilo predvideno v finančnem načrtu. Načrtovane uravnotežene poslovne izide ji sicer iz že pojasnenih razlogov ni uspelo doseči, vendar je vodstvo ob obravnavi polletnega poročila zaradi ocenjene možnosti negativnega poslovanja sprejelo določene ukrepe s ciljem povečanja učinkovitosti izrabe finančnih in kadrovskih virov, ki so ob koncu poslovnega leta kljub vsemu doprinesli k ugodnejšemu poslovnemu rezultatu. Gospodarnost in učinkovitost agencije sta se odražali na področju sistemizacije in organizacije dela, pri porabi sredstev za investicije in materialne stroške.

2.4.5 Notranji finančni nadzor

Agencija mora pri svojem poslovanju zagotavljati notranji finančni nadzor skladno s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (Uradni list RS, št. 72/02). Za kontinuirano izboljševanje sistema finančnega poslovanja si prizadeva predvsem z vse večjo informatizacijo poslovanja, s preverjanjem in kreiranjem notranjih pravil in postopkov delovanja na vseh ravneh svojega poslovanja ter pri tem daje poudarek ločenosti funkcij odobranja, evidentiranja in izvajanja.

Kot posredna proračunska uporabnica, katere letni proračun presega 2,086 mio evrov, je zavezana k vsakoletnemu zagotavljanju notranje revizije svojega poslovanja. Pridobljena priporočila opravljenih notranjih revizij iz preteklih let pomenijo za agencijo nadaljnje usmeritve k uresničevanju ciljev glede optimalne urejenosti posameznih delovnih področij.

V letu 2014 je bil v sodelovanju z zunanjim izvajalcem izveden pregled postopkov izvajanja javnega naročanja v letu 2013, pri čemer je bilo ugotovljeno, da ima agencija vzpostavljen notranji kontrolni sistem, ki zagotavlja skladnost porabe javnih sredstev s predpisi in internimi akti agencije ter da s kontrolnimi postopki pred evidentiranjem poslovnih dogodkov zagotavlja pravilnost izvajanja določil, ki jih predpisuje Zakon o javnih naročilih. V letu 2015 bo prav tako zunanji izvajalec opravil notranjo revizijo za leto 2014, pri čemer bo podrobno pregledano eno izmed področij poslovanja agencije, ki so ocenjena kot najbolj tvegana.

2.4.6 Učinki dela agencije na druga področja

Agencija s svojim delom neposredno vpliva na poslovanje operaterjev sistemov, posredno pa na vse udeležence na trgu z električno energijo in zemeljskim plinom.

Določanje omrežnin za elektroenergetska omrežja in omrežja zemeljskega plina oziroma dajanje soglasij k splošnim aktom operaterjev s tega področja ima številne vplive tako na izvajalce te dejavnosti kot tudi na vse druge udeležence na trgu in na celotno gospodarstvo. Zato agencija to svojo nalogo opravlja strokovno in odgovorno, upoštevajoč zakonske okvire, sprejete akte in dejanske razmere.

Agencija sodeluje s številnimi organizacijami v Sloveniji in tujini ter z organi EU. Učinki tega sodelovanja se kažejo pri kakovosti in učinkovitosti delovanja same agencije, pri posredovanju znanj drugim udeležencem na slovenskem energetske trgu in pri oblikovanju rešitev na ravni EU in na regionalnih ravneh, ki upoštevajo tudi slovenske posebnosti in interese.

II.

RAČUNOVODSKO POROČILO

VSAK DELČEK V NARAVI, LIST, KAPLJICA, KRISTAL
– VSE JE POVEZANO S CELOTO, VSE SOUSTVARJA
NJENO POPOLNOST.

RALPH WALDO EMERSON
ameriški pesnik, esejist in filozof, 1803–1882

3 BILANCA STANJA

Bilanca stanja na dan 31. 12. 2014	Pojasnila	Stanje v evrih 31. 12. 2014	Stanje v evrih 31. 12. 2013
SREDSTVA		3.392.095	3.505.844
A. Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju		2.125.471	2.258.042
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	5.3.2.1	1.224.446	1.313.132
Popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	5.3.2.1	(754.616)	(814.609)
Nepremičnine	5.3.2.2	2.029.093	2.029.093
Popravek vrednosti nepremičnin	5.3.2.2	(531.995)	(471.532)
Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	5.3.2.3	929.136	935.928
Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	5.3.2.3	(770.593)	(733.970)
B. Kratkoročna sredstva; razen zalog in aktivne časovne razmejitve		1.266.624	1.247.802
Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednostnice	5.3.2.4	318	108
Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	5.3.2.4	916.830	892.245
Kratkoročne terjatve do kupcev	5.3.2.5	311.391	320.973
Dani predujmi in varščine	5.3.2.6	160	–
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	5.3.2.7	3.159	6.806
Kratkoročne finančne naložbe		–	–
Kratkoročne terjatve iz financiranja		–	44
Druge kratkoročne terjatve	5.3.2.8	2.005	180
Aktivne časovne razmejitve	5.3.2.9	32.761	27.446
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		3.392.095	3.505.844
C. Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve		198.590	212.241
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine		–	541
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	5.3.2.10	122.975	118.636
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	5.3.2.11	41.649	57.943
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	5.3.2.12	22.823	22.411
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	5.3.2.13	2.643	222
Pasivne časovne razmejitve	5.3.2.14	8.500	12.488
D. Lastni viri in dolgoročne obveznosti		3.193.505	3.293.603
Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	5.3.2.15	2.994.690	2.994.691
Presežek prihodkov nad odhodki	5.3.2.16	198.815	298.912

4 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2014	Pojasnila	Realizacija 2014 v evrih	Realizacija 2013 v evrih
A. Prihodki od poslovanja	5.3.3.1	2.738.497	2.822.224
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev		2.738.497	2.822.224
B. Finančni prihodki	5.3.3.2	458	553
C. Drugi prihodki		–	–
Č. Prevrednotovalni poslovni prihodki	5.3.3.3	1.523	736
Prihodki od prodaje osnovnih sredstev		1.523	341
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki		–	395
D. CELOTNI PRIHODKI		2.740.478	2.823.513
E. Stroški blaga, materiala in storitev	5.3.3.4	770.769	687.413
Stroški materiala		86.977	95.986
Stroški storitev		683.792	591.427
F. Stroški dela	5.3.3.4	1.692.900	1.774.992
Plače in nadomestila plač		1.381.632	1.447.635
Prispevki za socialno varnost delodajalcev		227.431	242.925
Drugi stroški dela		83.837	84.432
G. Amortizacija	5.3.3.4	297.860	307.233
H. Rezervacije		–	–
J. Drugi stroški	5.3.3.4	28.555	28.599
K. Finančni odhodki	5.3.3.5	189	9.420
L. Drugi odhodki		–	–
M. Prevrednotovalni poslovni odhodki	5.3.3.6	302	15.218
Odhodki od prodaje osnovnih sredstev		302	15.218
Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki		–	–
N. CELOTNI ODHODKI		2.790.575	2.822.875
O. PRESEŽEK PRIHODKOV		–	638
P. PRESEŽEK ODHODKOV	5.3.3.7	50.097	–
Davek od dohodka pravnih oseb		–	–
Presežek prihodkov obračunskega obd. z upoštevanjem davka od dohodka		–	638
Presežek odhodkov obračunskega obd. z upoštevanjem davka od dohodka		50.097	–
Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obrač. obdobja		50.097	–

5 PRILOGE K RAČUNOVODSKIMA IZKAZOMA

5.1 PRILOGE K BILANCI STANJA

5.1.1 Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

	Nabavna vrednost 1. 1. 2014	Popravek vrednosti 1. 1. 2014	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost 31. 12. 2014
Neopredmetena sredstva								
I. in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju	4.278.153	2.020.111	171.644	-	267.122	260.767	297.860	2.125.471
A. Dolgoročno odloženi stroški	4.143	4.143	-	-	-	-	-	-
B. Dolgoročne premoženjske pravice	563.386	302.783	80.179	-	38.420	38.420	91.618	249.164
C. Druga neopredmetena sredstva	745.603	507.683	47.500	-	177.945	177.945	64.754	220.666
D. Zemljišča	5.101	-	-	-	-	-	-	5.101
E. Zgradbe	2.023.992	471.532	-	-	-	-	60.463	1.491.997
F. Oprema	932.962	733.970	43.965	-	50.757	44.402	81.025	155.577
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	2.966	-	-	-	-	-	-	2.966
Neopredmetena sredstva								
II. in opredmetena osnovna sredstva v lasti	-	-	-	-	-	-	-	-
Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu	-	-	-	-	-	-	-	-

5.1.2 Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil

	Znesek naložb in danih posojil (1. 1. 2014)	Znesek poprakov naložb in danih posojil (1. 1. 2014)	Znesek povečan- ja naložb in danih posojil	Znesek povečanj poprakov naložb in danih posojil	Znesek zmanj- šanja naložb in danih posojil	Znesek zmanj- šanja poprakov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31. 12. 2014)	Znesek poprakov naložb in danih posojil (31. 12. 2014)	Knjigovod- ska vred- nost naložb in danih posojil (31. 12. 2014)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
I. Dolgoročne finančne naložbe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A. Naložbe v delnice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B. Naložbe v deleže	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A. Dolgoročno dana posojila	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Dolgoročno dani depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Druga dolgoročno dana posojila	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. SKUPAJ (I. + II.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5.2 PRILOGE K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

5.2.1 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

	Realizacija 2014 v evrih	Realizacija 2013 v evrih
I. SKUPAJ PRIHODKI	2.756.152	2.830.271
1. Prihodki za izvajanje javne službe	2.756.152	2.830.271
A. Prihodki iz sredstev javnih financ	–	–
B. Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	2.756.152	2.830.271
Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe	19.539	13.209
Prejete obresti	497	354
Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	2.721.829	2.802.274
Kapitalski prihodki	10.237	7.942
Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	4.050	6.492
2. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	–	–
II. SKUPAJ ODHODKI	2.681.768	2.813.006
1. Odhodki za izvajanje javne službe	2.681.768	2.813.006
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.462.500	1.546.357
Plače in dodatki	1.361.468	1.446.073
Regres za letni dopust	7.398	29.768
Povračila in nadomestila	58.380	55.545
Sredstva za delovno uspešnost	11.021	7.185
Sredstva za nadurno delo	6.830	6.920
Drugi izdatki zaposlenim	17.403	866
B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	226.858	245.186
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	121.219	128.591
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	98.973	103.954
Prispevek za zaposlovanje	828	873
Prispevek za starševsko varstvo	1.396	1.465
Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na podlagi ZKDPZJU	4.442	10.303

	Realizacija 2014 v evrih	Realizacija 2013 v evrih
C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	802.909	699.046
Pisarniški in splošni material in storitve	445.939	328.669
Posebni material in storitve	1.858	1.526
Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	53.454	64.305
Prevozni stroški in storitve	40.022	62.302
Izdatki za službena potovanja	52.365	62.086
Tekoče vzdrževanje	101.381	62.430
Poslovne najemnine in zakupnine	12.573	10.307
Drugi operativni odhodki	95.317	107.421
J. Investicijski odhodki	189.501	322.417
Nakup prevoznih sredstev	–	15.000
Nakup opreme	43.685	51.429
Nakup drugih osnovnih sredstev	–	6.004
Investicijsko vzdrževanje in obnove	18.137	560
Nakup nematerialnega premoženja	125.179	249.424
Študije o izvedljivosti projektov	2.500	–
2. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	–	–
III./1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	74.384	17.265
III./2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	–	–

5.2.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

	Realizacija 2014 v evrih	Realizacija 2013 v evrih
IV. Prejeta vračila danih posojil	–	–
Prejeta vračila danih posojil	–	–
Prejeta vračila plačanih poroštev	–	–
Prodaja kapitalskih deležev	–	–
V. Dana posojila	–	–
Dana posojila	–	–
Plačila zapadlih poroštev	–	–
Povečanje kapitalskih deležev in naložb	–	–
VI./1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA	–	–
VI./2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA	–	–

5.2.3 Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov

	Realizacija 2014 v evrih	Realizacija 2013 v evrih
VII. Zadolževanje	-	-
Domače zadolževanje	-	-
Zadolževanje v tujini	-	-
VIII. Odplačila dolga	-	-
Odplačila domačega dolga	-	-
Odplačila dolga v tujino	-	-
IX./1 NETO ZADOLŽEVANJE	-	-
IX./2 NETO ODPLAČILO DOLGA	-	-
X./1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	74.384	17.265
X./2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	-	-

5.2.4 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

	Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe v evrih	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu v evrih
A. Prihodki od poslovanja	2.738.497	-
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	2.738.497	-
B. Finančni prihodki	458	-
C. Drugi prihodki	-	-
Č. Prevrednotovalni poslovni prihodki	1.523	-
Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	1.523	-
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	-	-
D. CELOTNI PRIHODKI	2.740.478	-
E. Stroški blaga, materiala in storitev	770.769	-
Stroški materiala	86.977	-
Stroški storitev	683.792	-
F. Stroški dela	1.692.900	-
Plače in nadomestila plač	1.381.632	-
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	227.431	-
Drugi stroški dela	83.837	-
G. Amortizacija	297.860	-

	Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe v evrih	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu v evrih
H. Rezervacije	–	–
J. Drugi stroški	28.555	–
K. Finančni odhodki	189	–
L. Drugi odhodki	–	–
M. Prevrednotovalni poslovni odhodki	302	–
Odhodki od prodaje osnovnih sredstev	302	–
N. CELOTNI ODHODKI	2.790.575	–
O. PRESEŽEK PRIHODKOV	–	–
P. PRESEŽEK ODHODKOV	50.097	–

5.3 POJASNILA RAČUNOVDSKIH IZKAZOV

5.3.1 Računovdske usmeritve

Računovdski izkazi v tem poročilu so sestavljeni skladno z Zakonom o računovodstvu in podzakonskimi predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, Slovenskimi računovodskimi standardi in Kodeksom računovodskih načel. Oblikovani so na temelju osnovnih računovodskih predpostavk, ki sta upoštevanje nastanka poslovnega dogodka in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja. Zagotavljali naj bi predvsem razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Vrednosti v računovodskih izkazih so izražene v evrih. Postavke v računovodskih izkazih so evidentirane skladno s Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava ter izkazane na kontih enotnega kontnega načrta za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Enotni kontni načrt predpisuje vsebino posameznih razredov, skupin in podskupin ter razčlenitev enotnega kontnega načrta.

5.3.1.1 Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve

Na kontih te skupine so izkazani dolgoročno odloženi stroški razvijanja, naložbe v pridobljene dolgoročne pravice do industrijske lastnine ter druga neopredmetena sredstva, terjatve za predujme iz naslova vlaganj v neopredmetena sredstva, neopredmetena sredstva v gradnji oziroma izdelavi ter dolgoročne aktivne časovne razmejitve.

5.3.1.2 Nepremičnine

Nepremičnine zajemajo stavbna zemljišča, zgradbe, terjatve za predujme za nepremičnine in nepremičnine v gradnji ali izdelavi.

5.3.1.3 Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva

Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva zajemajo opremo, drobn inventar z dobo koristnosti nad enim letom in terjatve za dane predujme dobaviteljem teh sredstev. Ločeno se izkazujejo osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi.

Osnovna sredstva se vrednotijo po nabavni vrednosti oziroma po ocenjeni vrednosti, če nabavna vrednost ni znana. Nabavna vrednost je sestavljena iz nakupne cene, povečane za morebitne davke, stroške prevzema in druge neposredne stroške. V nabavno vrednost se ne sme všteti tisto, kar presega normalne stroške nakupa oziroma graditve osnovnega sredstva.

Stroški, ki pozneje nastajajo v zvezi z osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove bodoče koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje obdobja koristnosti osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani amortizacijski popravek njegove vrednosti.

Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev so namenjeni obnavljanju ali ohranjanju bodočih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Ko nastanejo, se pripoznajo kot odhodki.

5.3.1.4 Amortizacija

Neodpisana vrednost neopredmetenega sredstva in opredmetenega osnovnega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem. Osnovna sredstva se redno odpisujejo posamično, z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja, ki se dosledno uporablja iz obračunskega obdobja v obračunsko obdobje. Amortizacijske stopnje so določene v Pravilniku o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

Amortizacija se obračunava od nabavne vrednosti osnovnih sredstev do njihovega popolnega odpisa. Ko je znesek nabavne vrednosti osnovnih sredstev enak odpisani vrednosti, se amortizacija ne obračunava več, čeprav se sredstva še naprej uporabljajo za opravljanje dejavnosti.

Neopredmeteno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko je na voljo za uporabo, opredmeteno osnovno sredstvo pa prvi dan naslednjega meseca po tem, ko se je začelo uporabljati za opravljanje dejavnosti. Drobni inventar se odpiše enkratno v celoti ob nabavi.

Popravek vrednosti, ki je povezan z amortiziranjem, se ne uporablja pri zemljiščih, opredmetenih osnovnih sredstvih kulturnega, zgodovinskega ali umetniškega pomena in drugih opredmetenih osnovnih sredstvih, katerih uporaba ni časovno omejena.

Za obračun amortizacije so bile skladno s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev uporabljene naslednje letne amortizacijske stopnje:

Amortizacijska skupina	Stopnja v % 2014	Stopnja v % 2013
Stavbe iz trdega materiala	3	3
Pohištvo za opravljanje negospodarske dejavnosti	12	12
Druga oprema za opravljanje negospodarske dejavnosti	20	20
Osebnih avtomobilov	12,5	12,5
Druga vozila v cestnem prometu	12	12
Oprema za PTT-promet	10	10
Pisarniško pohištvo	12	12
Ostala pisarniška oprema	20	20
Računalniki	50	50
Druga računalniška oprema	25	25
Programska oprema	20	20
Ostale premoženjske pravice	10	10
Druga neopredmetena sredstva	10	10

Stroški obračunane amortizacije neopredmetenih sredstev in osnovnih sredstev bremenijo poslovni rezultat tekočega leta.

5.3.1.5 Denarna sredstva

Denarna sredstva so denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednostnice ter dobroimetja pri bankah in drugih finančnih ustanovah. Ločeno se izkazujejo v domači in tuji valuti. Knjigovodska vrednost denarnega sredstva je enaka njegovi začetni nominalni vrednosti.

Prevrednotenje denarnih sredstev se izvede pri denarnih sredstvih, izraženih v tujih valutah, če se po prvem pripoznanju spremeni valutni tečaj. Tečajna razlika je finančni prihodek oziroma finančni odhodek. Denarna sredstva v tuji valuti se prevedejo v domačo valuto po tečaju ECB na dan bilance stanja.

5.3.1.6 Terjatve

Terjatve zajemajo terjatve iz naslova prodaje, terjatve za dane predujme in varščine, terjatve v zvezi s finančnimi prihodki in druge terjatve v zvezi s preoblikovanjem sredstev. Ločeno se izkazujejo terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta in do drugih. Posebej se izkazujejo popravki vrednosti terjatev.

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo tudi plačani. Prvotne terjatve se lahko pozneje povečajo oziroma ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, veljajo za dvomljive, če se je zaradi njih začel sodni postopek, pa za sporne terjatve.

Dvomljive in sporne terjatve se lahko prevrednotujejo zaradi oslabitve. S prevrednotovanjem terjatev zaradi njihove oslabitve razumemo oblikovanje popravkov vrednosti in odpise teh terjatev. Oslabitev terjatev povečuje prevrednotovalne odhodke.

Odpisi terjatev se lahko opravijo samo na podlagi ustreznih dokaznih listin, zavrnitev stanj terjatev, sodnih odločb, sklepa o prisilni poravnavi, sklepa o stečajnem postopku in podobnega. Odpis terjatev odobri direktor agencije.

5.3.1.7 Aktivne časovne razmejitve

Aktivne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene stroške in prehodno nezaračunane prihodke. Kratkoročno odloženi stroški ob svojem nastanku še ne bremenijo dejavnosti agencije. Prehodno nezaračunani prihodki v obračunskem obdobju še niso mogli biti zaračunani, se pa pri ugotavljanju poslovnega izida tega obračunskega obdobja že utemeljeno upoštevajo.

5.3.1.8 Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne obveznosti so razčlenjene na obveznosti za prejete predujme in varščine, obveznosti do zaposlenih, obveznosti do dobaviteljev, finančne obveznosti in druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja in financiranja. Ločeno se izkazujejo obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta.

Kratkoročne obveznosti vseh vrst se v začetku izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo. Prvotno nastale kratkoročne obveznosti se pozneje lahko neposredno povečajo ali zunaj opravljenega plačila ali drugačne poravnave tudi zmanjšajo za znesek, za katerega obstaja sporazum z upnikom.

Poznejša povečanja kratkoročnih obveznosti (razen dobljenih predujmov) bremenijo ustrezne poslovne oziroma finančne stroške in odhodke.

5.3.1.9 Pasivne časovne razmejitve

Pasivne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno vnaprej vračunane stroške oziroma odhodke in kratkoročno odložene prihodke. Vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki nastajajo na podlagi enakomernega obremenjevanja poslovnega izida s pričakovanimi stroški oziroma odhodki, ki pa še niso bili zaračunani. Kratkoročno odloženi prihodki nastajajo, če še niso opravljene sicer že zaračunane storitve in če je upravičenost do priznanja prihodkov v trenutku prodaje še dvomljiva.

5.3.1.10 Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva sestavlja knjigovodska vrednost teh sredstev, povečana za znesek neporabljene obračunane amortizacije in namenskih sredstev, prejetih ali prerazporejenih za pridobivanje tovrstnih sredstev, ter zmanjšana za znesek neodplačanih posojil, najetih za nakup teh sredstev, znesek neplačanih obveznosti za pridobitev teh sredstev in znesek dolgoročnih rezervacij, namenjenih nadomestitvi stroškov amortizacije osnovnih sredstev, pridobljenih z donacijami.

5.3.1.11 Presežek prihodkov / odhodkov

Presežek prihodkov nad odhodki ali presežek odhodkov nad prihodki je rezultat poslovnega izida tekočega leta in nerazporejenih poslovnih izidov preteklih let. V bilanci stanja se izkaže ali presežek prihodkov ali presežek odhodkov.

5.3.1.12 Prihodki

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanj dolgov. Pripoznajo se, ko se upravičeno pričakuje, da bodo privedli do prejemkov, če se ne uresničijo že ob nastanku. Prihodki so razčlenjeni na poslovne, finančne, druge in prevrednotovalne poslovne prihodke. Ločeno se izkazujejo prihodki v zvezi z opravljanjem dejavnosti javne službe, in prihodki, doseženi s prodajo blaga in storitev na trgu.

Prihodke od poslovanja sestavljajo prihodki od prodaje proizvodov in storitev.

Finančne prihodke sestavljajo prihodki od obresti in prihodki od prevrednotenja dolgov zaradi ohranitve realne vrednosti.

Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke, ki v poslovnem letu povečujejo izid rednega poslovanja. To so prejete kazni in odškodnine, nenamenske donacije in drugi izredni prihodki.

Prevrednotovalne poslovne prihodke sestavljajo prihodki, nastali pri odtujitvi neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter pri odpisih obveznosti iz preteklih let.

5.3.1.13 Odhodki

Odhodki obračunskega obdobja so tisti znesek stroškov, nastalih v obračunskem obdobju, ter drugih stroškov, ki skladno s pravili računovodenja o vštevanju stroškov v odhodke vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Razčlenjeni so na poslovne, finančne, druge in prevrednotovalne poslovne odhodke. Ločeno se izkazujejo odhodki v zvezi z opravljanjem dejavnosti javne službe in odhodki, ki se nanašajo na ustvarjanje prihodkov, doseženih s prodajo blaga in storitev na trgu.

Poslovne odhodke sestavljajo stroški materiala in storitev, stroški amortizacije, stroški dela in drugi stroški.

Finančne odhodke sestavljajo odhodki od obresti in odhodki od prevrednotenja dolgov zaradi ohranitve realne vrednosti.

Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki v poslovnem letu zmanjšujejo izid rednega poslovanja. To so dane denarne kazni, odškodnine in druge neobičajne postavke.

5.3.1.14 Poslovni izid

Poslovni izid je razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v obračunskem obdobju.

Presežek prihodkov je pozitivni poslovni izid, ugotovljen kot razlika med zaračunanimi prihodki nad zaračunanimi odhodki v obračunskem obdobju. Namenjen je za opravljanje dejavnosti agencije, za pokrivanje presežka odhodkov in za druge namene.

Presežek odhodkov je negativni poslovni izid, ugotovljen kot razlika med zaračunanimi odhodki nad zaračunanimi prihodki v obračunskem obdobju.

Presežek prihodkov nad odhodki agencije v zvezi z izvrševanjem njenih nalog se izloči v rezerve agencije.

5.3.1.15 Rezerve agencije

Agencija je dolžna skladno s 402. členom EZ-1 oblikovati rezerve. Višino minimalne rezerve določi svet agencije. Na 5. redni seji sveta agencije, ki je bila 6. novembra 2014, jo je določil v višini 248.000 evrov.

S sklepom sveta agencije določena minimalna višina rezerv agencije mora biti trajno zagotovljena, razen v primeru začasnega pokritja razlike. Če v določenem koledarskem letu sredstva rezerv presežejo višino minimalnih trajnih rezerv, se presežek uporabi za financiranje agencije v naslednjem letu.

Če v posameznem koledarskem letu agencija iz prihodkov, skupaj s presežkom rezerv, ki se uporabi za financiranje agencije, ne pokrije vseh odhodkov agencije, se razlika začasno pokrije iz sredstev minimalne rezerve agencije.

5.3.1.16 Davek od dohodka pravnih oseb

Agencija je skladno z določbami Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb oproščena plačevanja davka od presežka prihodkov za dejavnost, ki jo opravlja na nepridobiten način. Z vidika obdavčenja davka od dohodkov je to celotna dejavnost agencije, saj pri izvajanju nalog, ki so ji dodeljene z EZ-1, ne gre za konkuriranje drugim udeležencem na trgu in tudi ne za opravljanje dejavnosti na trgu z namenom pridobivanja dobička.

5.3.1.17 Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka

Zaradi zagotavljanja podatkov o javnofinančnih prihodkih in odhodkih agencija kot določeni uporabnik enotnega kontnega načrta med letom evidenčno izkazuje prihodke in odhodke po načelu denarnega toka.

Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka so priznani, ko sta izpolnjena naslednja pogoja:

- poslovni dogodek, ki ima za posledico izkazovanje prihodkov oziroma odhodkov, je nastal in
- prišlo je do prejema ali izplačila denarja oziroma njegovega ekvivalenta. Šteje se, da je ta pogoj izpolnjen tudi, če so bile terjatve oziroma obveznosti, ki se nanašajo na prihodke oziroma odhodke, poravnane na drug način, pri čemer ni nastal denarni tok.

Za znesek prejetih oziroma danih predujmov, ki se nanašajo na prihodke oziroma odhodke, se priznajo prihodki oziroma odhodki že ob prejemu oziroma izplačilu denarja.

5.3.2 Pojasnila bilance stanja

Bilančna vsota agencije na dan 31. decembra 2014 znaša 3.392.095 evrov. Struktura kratkoročnih in dolgoročnih sredstev je naslednja:

- dolgoročna sredstva znašajo 2.125.471 evrov, kar je 62,7-odstotni delež v strukturi vseh sredstev;
- kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve znašajo 1.266.624 evrov, kar je 37,3-odstotni delež v strukturi vseh sredstev.

5.3.2.1 Neopredmetena sredstva

Med neopredmetenimi sredstvi v skupni vrednosti 469.830 evrov so izkazane pravice iz naslova vlaganj v računalniške programe (249.164 evrov) in strokovne študije (220.666 evrov, od tega je vrednost študije o izvedljivosti projekta v izdelavi 2500 evrov).

Povečanja neopredmetenih sredstev v letu 2014, v skupni vrednosti 127.679 evrov, se nanašajo na nabavo licenčne programske opreme (2209 evrov), nadgradnjo funkcionalnosti obstoječe in nabavo nove nelicenčne programske opreme (77.970 evrov) ter pridobitev strokovnih študij (47.500 evrov).

5.3.2.2 Nepremičnine

Nepremičnine v skupni vrednosti 1.497.098 evrov sestavljajo poslovna stavba za opravljanje dejavnosti agencije, vključno s stavbiščem, v vrednosti 1.491.997 evrov, in pripadajoče zemljišče v vrednosti 5101 evro.

5.3.2.3 Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva

Vrednost opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev na dan 31. decembra 2014 znaša 158.543 evrov. Nove nabave opreme v letu 2014, v skupni vrednosti 43.965 evrov, vključujejo nakup računalnikov in druge računalniške strojne opreme 18.877 evrov, pisarniškega in drugega pohištva 10.568 evrov, merilnih in kontrolnih naprav 4447 evrov, druge opreme 3448 evrov ter drobnega inventarja z življenjsko dobo nad enim letom 6625 evrov.

Nove nabave neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2014, v skupni vrednosti 171.644 evrov, so bile v vrednosti 165.289 evrov financirane iz sredstev amortizacije tekočega leta, v vrednosti 6355 evrov pa iz namenskih sredstev, oblikovanih na podlagi odpisov sredstev v breme prihodkov tekočega leta.

5.3.2.4 Denarna sredstva v blagajni in dobroimetje pri bankah

Agencija opravlja negotovinsko poslovanje preko podračuna enotnega zakladniškega računa, ki je odprt pri Upravi RS za javna plačila. Sredstva na računu na dan 31. decembra 2014 znašajo 916.830 evrov. Gotovina v blagajni, namenjena gotovinskemu poslovanju, znaša na dan bilance stanja 318 evrov.

5.3.2.5 Kratkoročne terjatve do kupcev

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo na dan bilance stanja 311.391 evrov.

To so kratkoročne terjatve do kupcev v državi (ELES, d.o.o., SODO, d.o.o. in Plinovodi, d.o.o.) iz naslova izvajanja dejavnosti javne službe agencije, z zapadlostjo v januarju in februarju 2015. Na dan 31. decembra 2014 agencija nima dvomljivih in spornih terjatev.

5.3.2.6 Dani predujmi in varščine

Na dan 31. decembra 2014 je v bilanci stanja izkazan dani predujem za plačano kotizacijo za izobraževanje v vrednosti 160 evrov.

5.3.2.7 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta v vrednosti 3159 evrov so terjatve na podlagi vloženega zahtevka za refundacijo obračunanih bolniških odsotnosti za november 2014 in obračunanega zneska refundacij v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za december 2014.

5.3.2.8 Druge kratkoročne terjatve

Na dan 31. decembra 2014 znašajo druge kratkoročne terjatve 2005 evrov; to so terjatve do zaposlenih, ki se skoraj v celoti nanašajo na izplačane akontacije potnih stroškov. Vračilo akontacij je bilo poračunano z dejanskimi stroški službenih poti ob obračunu potnih nalogov pri plači za december, ki je bila izplačana 5. januarja 2015.

5.3.2.9 Aktivne časovne razmejitve

Aktivne časovne razmejitve so na dan bilance stanja izkazane v vrednosti 32.761 evrov. V tej postavki so zajeti kratkoročno odloženi odhodki za razmejene naročnine, članarine, zavarovalnine, licenčnine in drugi vnaprej plačani stroški, ki ne bremenijo poslovnega leta 2014.

5.3.2.10 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih

Obveznosti do zaposlenih na dan 31. decembra 2014 znašajo skupaj 122.975 evrov. To so obveznosti za obračunane plače za december; od tega za čiste plače in nadomestila plač 73.016 evrov, za prispevke iz plač in nadomestil plač 25.653 evrov, za davke iz plač in nadomestil plač 17.164 evrov ter druge kratkoročne obveznosti do zaposlenih (nadomestila za prehrano, prevoz in obveznosti za izplačilo potnih stroškov) 7142 evrov. Izkazane obveznosti so bile izplačane v januarju 2015.

5.3.2.11 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo na dan bilance stanja 41.649 evrov; 36.159 evrov je obveznosti do dobaviteljev v državi in 5490 evrov do dobaviteljev v tujini. Na dan 31. decembra 2014 je zapadlih neplačanih obveznosti 85 evrov, vzrok za to pa je prepozen prejem fakture.

5.3.2.12 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Na dan 31. decembra 2014 znašajo druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja 22.823 evrov. To so obveznosti za prispevke na decembrsko plačo v vrednosti 18.607 evrov, obveznosti za premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja javnih uslužbencev 414 evrov, obveznost za davek na dodano vrednost 3787 evrov in obveznost iz naslova prispevka za RTV 15 evrov.

5.3.2.13 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. decembra 2014 znašajo 2643 evrov; od tega obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države 264 evrov in do posrednih uporabnikov proračuna države 2379 evrov.

5.3.2.14 Pasivne časovne razmejitve

Pasivne časovne razmejitve na dan 31. decembra 2014 znašajo 8500 evrov. To so vnaprej vračunani odhodki, ki bremenijo rezultat poslovnega leta 2014. Nanašajo se na stroške revizije računovodskih izkazov za leto 2014, ki je bila izvedena februarja 2015, ter na stroške meseca decembra 2014, zaračunane v letu 2015, v obdobju do zaključka računovodskih izkazov – stroške dela, opravljene prek študentskega servisa, reprezentančne stroške in stroške storitev plačilnega prometa.

5.3.2.15 Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju na dan 31. decembra 2014 znašajo 2.994.690 evrov. Sestavljajo jih knjigovodska vrednost teh sredstev 2.125.471 evrov in vrednost neporabljene amortizacije 869.220 evrov, 1 evro je razlika iz zaokroževanja.

5.3.2.16 Presežek prihodkov nad odhodki

Neporabljeni presežek prihodkov nad odhodki na dan 31. decembra 2014 znaša 198.815 evrov in je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšan za vplačilo v državni proračun 50.000 evrov in negativen poslovni rezultat tekočega leta 50.097 evrov.

Na dan 31. decembra 2013 je agencija v bilanci stanja izkazovala presežek prihodkov nad odhodki 298.912 evrov; od tega je dne 19. marca 2014 na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije, sprejete na 50. redni seji, nakazala v proračun ustanovitelja 50.000 evrov.

Iz preostalih sredstev presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let je bila na podlagi sklepa sveta agencije, skladno z drugim odstavkom 402. člena EZ-1, oblikovana minimalna rezerva agencije v vrednosti 248.000 evrov.

V letu 2014 je agencija ustvarila presežek odhodkov nad prihodki v vrednosti 50.097 evrov, ki bo skladno s tretjim odstavkom 402. člena EZ-1 začasno pokrit iz sredstev minimalne rezerve agencije.

5.3.3 Pojasnila izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

5.3.3.1 Prihodki od poslovanja

Prihodke od poslovanja v vrednosti 2.738.497 evrov sestavljajo:

- prihodki od deleža omrežnine – električna energija _____ 2.113.513 EUR
- prihodki od deleža omrežnine – zemeljski plin _____ 601.395 EUR
- prihodki od uporabe sistema EECS _____ 19.539 EUR
- prihodki od povračil potnih stroškov (Evropska komisija in ACER) _____ 4.050 EUR

Vsi v letu 2014 zaračunani prihodki od poslovanja izvirajo iz naslova izvajanja javne službe in pomenijo sredstva za delo agencije. Kot je razvidno, v pretežni meri izhajajo iz deleža cene za uporabo elektroenergetskih omrežij in iz deleža cene za uporabo omrežij zemeljskega plina. Prihodkov od prodaje proizvodov in storitev na trgu v letu 2014 agencija ni imela.

5.3.3.2 Finančni prihodki

Finančne prihodke v skupni vrednosti 458 evrov predstavljajo prihodki od obresti za sredstva na podračunu državne zakladnice v vrednosti 453 evrov, drugih finančnih prihodkov je 5 evrov.

5.3.3.3 Prevrednotovalni poslovni prihodki

Prevrednotovalni poslovni prihodki v skupni vrednosti 1523 evrov so prihodki od prodaje opreme, ki je bila zaradi nefunkcionalnosti oziroma dotrajanosti odpisana in izločena iz uporabe.

5.3.3.4 Poslovni odhodki

Poslovne odhodke v skupni vrednosti 2.790.084 evrov sestavljajo:

• stroški materiala	86.977 EUR
• stroški storitev	683.792 EUR
• stroški dela	1.692.900 EUR
• amortizacija	297.860 EUR
• drugi stroški	28.555 EUR

Pomembnejše vrste stroškov materiala predstavljajo stroški strokovne literature v vrednosti 30.559 evrov, stroški pisarniškega materiala 12.275 evrov in stroški energije 28.754 evrov.

Med stroški storitev so pomembnejše postavke storitve v zvezi z opravljanjem dejavnosti v vrednosti 322.780 evrov, storitve tekočega in investicijskega vzdrževanja 125.752 evrov, povračila stroškov v zvezi z delom (stroški službenih poti) 55.487 evrov ter stroški strokovnega izobraževanja zaposlenih vključno s stroški konferenc, seminarjev in simpozijev 44.664 evrov.

Stroški dela obsegajo plače in nadomestila plač zaposlenih v vrednosti 1.381.632 evrov, prispevke na bruto plače za socialno varnost zaposlenih, vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja 227.431 evrov, regres za letni dopust, jubilejne nagrade, odpravnine in druge prejemke zaposlenih v skupni vrednosti 24.801 evro, povračilo stroškov prehrane med delom 33.957 evrov in povračilo stroškov prevoza na delo in z dela 25.079 evrov.

V letu 2014 je bilo povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur 45, kar je enako kot predhodno leto, medtem ko so bili stroški dela v primerjavi z letom 2013 nižji za skoraj 5 %. V letu 2014 se je pri obračunu plač, drugih prejemkov in povračil stroškov dosledno upoštevala intervencna zakonodaja, prav tako so bili prispevki in davki plačani skladno z zakoni. Razen navedenega je znižanje stroškov dela posledica v letu 2013 izvedenega poročila odprave tretje četrtine plačnih nesorazmerij v osnovnih plačah za obdobje od oktobra 2010 do maja 2012 in neizplačanega regresa za letni dopust za leto 2012.

Stroške amortizacije sestavljajo: amortizacija neopredmetenih sredstev 156.372 evrov, amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev 134.863 evrov in amortizacija drobnega inventarja 6625 evrov. Od skupno obračunane amortizacije v vrednosti 297.860 evrov je bilo v letu 2014 za nove investicije porabljenih 165.289 evrov. Neoprabljena amortizacija tekočega leta v vrednosti 132.571 evrov, skupaj z neoprabljeno amortizacijo iz preteklih let v vrednosti 736.649 evrov, povečuje obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva.

Med drugimi stroški sta najpomembnejši postavki članarine v mednarodnih organizacijah (CEER, AIB in ebIX) v vrednosti 18.303 evre in druge članarine 9148 evrov.

5.3.3.5 Finančni odhodki

Finančne odhodke v skupni vrednosti 189 evrov predstavljajo odhodki od obračunanih negativnih tečajnih razlik v vrednosti 183 evrov in od zaokroževanj oziroma izravnjav pri knjiženju poslovnih dogodkov 6 evrov.

5.3.3.6 Prevrednotovalni poslovni odhodki

Prevrednotovalni poslovni odhodki v vrednosti 302 evra so odhodki, ki predstavljajo knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev in opreme, odpisanih ob letni inventuri.

5.3.3.7 Presežek odhodkov

Presežek odhodkov nad prihodki, ustvarjen v letu 2014, znaša 50.097 evrov. Njegova struktura je naslednja:

- razlika med prihodki in odhodki poslovanja _____ -51.587 EUR
- razlika med finančnimi prihodki in odhodki _____ 269 EUR
- razlika med drugimi prihodki in odhodki _____ 0 EUR
- razlika med prevrednotovalnimi prihodki in odhodki _____ 1.221 EUR

Agencija v letu 2014 izkazuje negativen poslovni rezultat izključno zaradi nerealiziranih prihodkov iz naslova deleža cene za uporabo elektroenergetskih omrežij in omrežij zemeljskega plina v načrtovanih vrednostih. Izpad prihodkov na področju električne energije znaša 160.107 evrov oziroma 7 %, na področju zemeljskega plina pa 108.735 evrov oziroma 15 % in je posledica znatnega upada količinske porabe teh dveh energentov, do katerega je prišlo zaradi zmanjšane obsega gospodarske dejavnosti in vremenskih dejavnikov. Ob tako velikem primanjkljaju načrtovanih prihodkov ni bilo mogoče ustvariti pozitivnega poslovnega rezultata kljub nižjim stroškom in racionalizaciji poslovanja na vseh področjih.

Kot je že zapisano v točki 5.3.2.16 pojasnil bilance stanja, bo presežek odhodkov nad prihodki agencije, ustvarjen v letu 2014 v vrednosti 50.097 evrov, skladno s tretjim odstavkom 402. člena EZ-1, začasno pokrit iz sredstev minimalne rezerve agencije.

6 REVIZORJEVO POROČILO

Skladno s 399. členom Energetskega zakona EZ-1 (Uradni list RS, št. 17/2014) mora letno poročilo agencije pregledati pooblaščen revizor; njegovo mnenje agencija priloži letnemu poročilu. Računovodske izkaze in letno poročilo agencije za leto 2014 je pregledala revizijska družba Revidicom, d.o.o., in o njih izrazila naslednje mnenje:

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA Svetu Agencije za energijo

Revidirali smo priložene računovodske izkaze **Agencije za energijo**, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2014 ter izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije. Pregledali smo tudi poslovno poročilo.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo teh računovodskih izkazov v skladu s Zakonom o računovodstvu in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi naše revizije. Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi **Agencije za energijo** za leto, končano 31. decembra 2014, v vseh pomembnih pogledih pripravljeni v skladu z določbami Zakona o računovodstvu.

Odstavek o o drugih zakonskih in regulativnih zadevah.

Pregledali smo poslovno poročilo agencije. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

REVIDICOM revizijska družba d.o.o.
dr. Stanko Čokelec
pooblaščen revizor

REVIDICOM
Revizijska družba d.o.o.
Grizoldova ul. 5, 2000 Maribor

Maribor, 16. 02. 2015

Agencija za energijo

AGENCIJA ZA ENERGIJO	
Strossmayerjeva 30, 2000 Maribor	p. p. 1579
Telefon: [02] 234 03 00	Telefaks: [02] 234 03 20
www.agen-rs.si	info@agen-rs.si

Letno poročilo Agencije za energijo za leto 2014
Februar 2014
Oblikovanje in prelom: Studio 8

Agencija za energiju